

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼
ਵੱਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਵਿਸ਼ਾਈ ਦੀਆਂ
ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਤਾਂਡਵ

ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਿੱਖ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਿਉਂ ?

ਐਫ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 10 ਸਾਲ, 228 ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 3700% ਵਧੀ ਨਫਰਤ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਅਮਰੀਕਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਗਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵੇਲੇ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਫ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ (2015-2025) ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਅੰਕੜਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤੀ ਮਾਮਲੇ 3700% ਤੱਕ ਵਧ ਗਏ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ: ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ? ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ, ਯਾਨੀ 2015 ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ਼ 6 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ 2025 ਤੱਕ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਵੱਧ ਕੇ 228 ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਧਰੀ ਪਛਾਣ (ਦਸਤਾਰ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ) ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਫਰਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਸਿੱਖ ਕੌਲੀਸ਼ਨ' ਅਨੁਸਾਰ, 2024 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, 'ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਸਿਰਫ਼ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਡਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਅਜੇ ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੱਧਰੀ ਦਿੱਖ (ਦਸਤਾਰ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ)

ਕਾਰਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀ ਸਿਆਸੀ ਕੱਟੜਤਾ ਨੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖਤਰਨਾਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।' ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 'ਸੇਫਟੀ ਸੈਮੀਨਾਰ' ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਰਗੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤ ਵਿੱਚ 3700% ਦਾ ਵਾਧਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ) ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਹੇਟ ਕ੍ਰਾਈਮ' ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਜ਼ਾ

ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇੱਕ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ, ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਅਕਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਇਸ ਵਧਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਲੇਟਿਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ 239% ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2025 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲੇ 1,014 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਜੋ ਕਿ ਐਫ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ 34 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ ਅਤੇ ਭੜਕਾਊ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੇਟਿਨ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਮੂਹ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਵਾਧਾ ਟਰਾਂਸਜੈਂਡਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ 395% ਦਾ ਉਛਾਲ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਸ਼ੀਆਈ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤ ਅਜੇ ਵੀ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ 195% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 26 'ਤੇ)

ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕੀ ਕਰਨ ?

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਧ ਰਹੇ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਰਣਨੀਤੀ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਦਮ ਸਾਰਥਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ:

* ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਵੋਟਰ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀ ਘੜਨ ਵਾਲੇ ਬਣਨਾ ਪਵੇਗਾ।

* ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮੇਅਰ, ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਰਾਬਤਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

* 'ਹੇਟ ਕ੍ਰਾਈਮ' ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲਾਬਿੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢਿੱਲ ਦੇ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇ।

* ਨਫਰਤ ਅਕਸਰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ: ਸਿੱਖ ਕੌਲੀਸ਼ਨ ਵਾਂਗ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਗੋਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ 'ਲੰਗਰ' ਅਤੇ 'ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ' ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

* ਅਕਸਰ ਸਿੱਖ ਨਫਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ 'ਨਿੱਕੀ ਮੋਟੀ ਗੱਲ' ਸਮਝ ਕੇ ਪੁਲਿਸ

ਕੋਲ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ। ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਸੜਕ 'ਤੇ ਲੰਘਦਾ ਗਾਲ੍ਹ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੱਢੇ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਐਪ ਜਾਂ ਹੋਲਪਲਾਈਨ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਡਾਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

* ਅਮਰੀਕੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਕਸ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਬਤੌਰ ਮਾਹਿਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਪੀੜਤ ਵਜੋਂ। ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

* ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਲੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਯਹੂਦੀ, ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ ਅਫ਼ਰੀਕੀ-ਅਮਰੀਕਨ) ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 'ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ' ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਣਗੇ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਵੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੈਰਵੀ' 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ 'ਮਹਿਮਾਨ' ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ 'ਸ਼ਹਿਰੀ' ਹਨ।

ਸਾਬਕਾ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਦਾਅਵਾ

ਕਨਿਸ਼ਕ ਜਹਾਜ਼ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀ 'ਰਾਮ' ਦਾ ਹੱਥ

1985 ਦੀ ਕਨਿਸ਼ਕ ਤ੍ਰਾਸਦੀ 'ਤੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਵਾਲ

'ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ' 'ਚ ਛਪੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਸੀਨੀਅਰ ਅੱਤਵਾਦ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਨਤਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ 1985 ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182 (ਕਨਿਸ਼ਕ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼) 'ਤੇ ਹੋਈ ਬੰਬਾਰੀ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਜੌਨ ਕਿਰੀਆਕੋ ਨੇ 'ਦ ਕ੍ਰਿਸ ਹੇਜੇਸ ਰਿਪੋਰਟ' 'ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਹੋਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਨਿਸ਼ਕ ਨਾਮ ਦੇ ਬੋਇੰਗ 747 ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੰਬਾਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਾਨਲੇਵਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

23 ਜੂਨ 1985 ਨੂੰ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਤਟ ਤੋਂ ਦੂਰ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਮਹਾਸਾਗਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਫੱਟਣ ਨਾਲ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਸਾਰੇ 329 ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਚਾਲਕ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਵਿੱਚ 268 ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸਨ (ਜਿਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਨ), 27 ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ 22 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਟੀਮ ਚਾਲਕ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ 22 ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 131 ਲਾਸ਼ਾਂ ਹੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕੀਆਂ ਸਨ।

ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਲਗਭਗ 31,000 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉੱਚਾਈ 'ਤੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਿਖਰ ਗਿਆ ਅਤੇ

ਕੋਕਪਿਟ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੰਕਟ ਸੰਦੇਸ਼ (ਦੁੱਖ ਕਾਲ) ਵੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਗਰਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰੀਆਕੋ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਚੋਣਵੇਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਰਾਜ ਸਪਾਂਸਰ ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 747 ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਨਿਸ਼ਕ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਡਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਸ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 2026 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਫੈਲ ਗਈਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੇ ਕਨਿਸ਼ਕ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬਿਊਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਹਵਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜਾਂਚਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਬੰਬਰ ਖਾਲਸਾ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ 1984 ਦੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਬੰਬ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਸਮੂਹਿਕ ਕਤਲੇਆਮ ਐਲਾਨਿਆ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਧਮਾਕਾ ਸਿੱਖ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੰਬ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 1985 ਦੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਬਦਲਾ ਸੀ।

ਖੇਤਰੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਮਰਥਕ ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵਜੋਂ ਕਿਰੀਆਕੋ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਅੰਨਲਾਈਨ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਹੱਸਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟਿਕਟ ਰੱਦ

ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਥਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਅਜੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ।

ਕਿਰੀਆਕੋ ਦੇ ਇਸ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਕਵਰੇਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ; ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਲੋਬਲ ਮੀਡੀਆ ਆਊਟਲੈੱਟ ਅਜੇ ਵੀ ਹਮਲੇ ਲਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਟੋਕੀਓ ਦੇ ਨਾਰੀਤਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ।

ਇਸ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੁੱਸਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕਿਰੀਆਕੋ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਕੁਝ ਸਰਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ

ਹੋਰ ਵੀ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਦੀਆਂ 'ਸਖ਼ਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤਕਨੀਕਾਂ' ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਉਸਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ਾ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦੇ 'ਅਸੰਗਤ' ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ' ਬਾਰੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਬਹਿਸ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ 'ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ' ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਇਹ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੇ ਸਿਖਰ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, 'ਕਨਿਸ਼ਕ ਕੇਸ' ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਕੈਨੇਡਾ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦਨਾਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਹਨ।

ਕਿਰੀਆਕੋ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਰਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ

ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਬਾੜਖਾਨੇ ?

ਥਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਰਜ਼ਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੇ ਸੜ ਰਹੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ

ਨਿਆਂ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁਟਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਹਿੰਸਾ: ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਖ਼ਤ, ਪਰ ਸਿਸਟਮ ਅਜੇ ਵੀ ਬੇਖੌਫ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਉਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇਕਾਈ 'ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਖੁਦ 'ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਮਾਰ' ਹੇਠ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਥਾਣਿਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੱਗੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਹਨ। ਜ਼ਬਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੱਖਾਂ ਵਾਹਨ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਸੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵੀ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੰਗਲ ਖਾ ਰਹੇ ਇਹ ਵਾਹਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਾਂਗ ਬਾਕੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੈਪ ਯਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਥਾਣਿਆਂ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਢਾਂਚਾ ਹੋਰ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ। ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੈਂਕੜੇ ਥਾਣਿਆਂ ਕੋਲ ਅੱਜ ਵੀ ਨਾ ਤਾਂ ਫੋਨ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਾਹਨ। ਮਾਲਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਹਿਮ ਸਬੂਤ ਚੁਹਿਆਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰ ਕੀਤਾ ਸਾਮਾਨ (ਜਿਵੇਂ ਨਸ਼ੇ, ਹਥਿਆਰ, ਗਹਿਣੇ) ਇੱਕ ਗੰਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਈ-ਮਾਲਖਾਨਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ: ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਾਰਕੋਡ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਲਿੱਕ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਸਬੂਤ ਕਿੱਥੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਹਿਆਂ ਜਾਂ ਸਿੱਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲੋਹੇ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕੈਂਡੇ ਹੋਣ।

ਡਿਜੀਟਲ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਮਰੇ ਲਗਾਉਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਥਾਣੇ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਮਰੇ) ਵਿੱਚ ਕੈਮਰੇ ਚੱਲਦੇ ਹੋਣ। ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਡਿਲੀਟ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਹਰਕਤ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਤਸੱਦਦ ਘਟੇਗਾ।

ਅਕਸਰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਾਬ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਤਾਂ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਾਰਦਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਾ

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਬੰਦ' ਸਨ। ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਣ ਚਲਾਉਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪੁਰਾਣੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਨੂੰ 'ਅਸਲੀਅਤ' ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫੰਡ, ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦਾ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਗੁਨਾਹ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਆਰਾਮ ਕਮਰਿਆਂ, ਸਾਫ਼ ਪਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਫ਼ਰੀ ਦੇ, 24 ਘੰਟੇ ਡਿਊਟੀ ਕਰਨਾ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਹਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮੇਟੀਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਅਤੇ ਰਿਬੋਰੋ ਕਮੇਟੀ) ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੁਧਾਰ ਠੰਡੇ ਬਸਤੇ ਵਿੱਚ

ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਥਾਣਿਆਂ ਨੂੰ 'ਯੂਜ਼ਰ ਫਰੈਂਡਲੀ' ਬਣਾਉਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ 'ਆਧੁਨਿਕ' ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਥਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਰਜ਼ਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡੰਡੇ ਵਾਲੀ ਫੋਰਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਧੂਰਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ-ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮਦੁਰਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 9 ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੇ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀ ਹਨ ?

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਹਿਰਾਸਤੀ ਤਸੱਦਦ ਅਤੇ

ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ' ਸਭ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ (1997) — ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਡੀ.ਕੇ. ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ (1997) ਮਾਮਲਾ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਬੇਲਗਾਮ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨੱਥ ਪਾਈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕ ਹੋਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ 11 ਅਹਿਮ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਹਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਲਈ ਮੰਨਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ: ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਵਰਦੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਨੇਮ-ਪਲੇਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 26 'ਤੇ)

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਜੰਗਬੰਦੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਅੱਗੇ ਹਾਰ ਗਈ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀ ਇਰਾਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ 'ਮਨੁੱਖਤਾ' ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ

ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਲੱਕੀ

ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸੁਪਰ ਸ਼ਕਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦੇ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਖਤਰਨਾਕ ਬੰਬਾਂ ਕਾਰਨ ਕੰਬ ਰਹੀ ਇਰਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਰਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਛੇੜੀਆਂ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਰ ਮੰਨਣੀ ਪੈ ਗਈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਬੱਸ ਉਸ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੀ ਥਾਂ ਜੰਗਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਚੀਕ ਚੀਕ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ 'ਜਿੱਤ' ਕੇ ਅੰਤ ਨੂੰ 'ਹਾਰ' ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਲੰਘੇ ਦਿਨੀਂ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਰਾਨੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਇਰਾਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇਗਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਡਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਰਾਨ ਨੇ ਸਭ ਕਿਆਸ-ਅਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਰਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬੰਬਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਲੜੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਥਾਣੇਦਾਰ ਕਹਾਉਂਦੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰੇਲੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ।

ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਰਾਨ ਦੇ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟ ਕੇ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਰਾਨੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਅਲੀ ਗਮਸਾਰੀ ਇਰਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਹਿਰ ਤਹਿਰਾਨ ਦੇ ਦਮਾਵੰਦ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ, ਕਈ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੇ ਸਾਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਕਲ ਆਏ। ਇਰਾਨੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਘਮਸਾਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਚਟਾਈ ਵਿਛਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਜਾਇਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਸ਼ਹੂਰ

ਇਰਾਨੀ ਗਾਇਕ ਅਲੀ ਜ਼ੰਦਵਾਕਿਲੀ ਨੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰੋਲਵੇ ਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਇਰਾਨ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਗਣਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਰਾਖ ਅਤੇ ਮਲਬੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਔਨਲਾਈਨ

ਕਲਾਸ ਲਗਾਈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਡਾ. ਮਸੂਦ ਸ਼ਾਦਨਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲੇ ਇਰਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਰਾਨ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਯੁਵਾ ਅਤੇ ਖੇਡ ਦੇ ਉਪ ਮੰਤਰੀ ਅਲੀਰਜ਼ਾ ਰਹੀਮੀ ਇੱਕ

ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਲੜੀ ਬਣਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਰਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਿਆ। ਇੱਥੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫ਼ਿਲਮ 'ਟਾਈਟੈਨਿਕ' ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਯਾਦ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਜਹਾਜ਼ ਡੁੱਬਦਾ ਹੈ, ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਬਚਾਅ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਾਹਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹੇਠਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਅਤੇ ਤਾਲੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਰੋਣ-ਪਿੱਟਣ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹ ਜਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ, ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੁਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਉਹ ਜੀਵਨ, ਜੀਵਨਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਜੀਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਰਾਨ ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਲਮ 'ਟਾਈਟੈਨਿਕ' ਦਾ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਥੇ ਹੇਠ ਵੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਰਾਹੀਂ 'ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ' ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਰਾਨ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਨੇਤਾਯਾਹੂ ਅਮਰੀਕੀ

ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਦੇਸ਼ ਇਰਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਉਥਲ ਪੁੱਥਲ ਅਤੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਇਰਾਨੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਅਲੀ ਗਮਸਾਰੀ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਅਲੀ ਜ਼ੰਦਵਾਕਿਲੀ ਨੇ 'ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ' ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਰਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਹਾਫਿਜ਼, ਸਾਦੀ, ਰੂਮੀ ਅਤੇ ਫਿਰਦੌਸੀ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅੱਜ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਪਿਆਰ-ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਪੈਰਾਮ ਦਿੱਤਾ।

ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਰਾਨ ਦੇ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਲਾਹੁਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਉੱਠਣ ਲੱਗੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 50 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ 3000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਏ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਦਰਸ਼ਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਜੰਗੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਰਾਨ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਮਰਥਣ ਕਾਰਨ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਰਹੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਟਰੰਪ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਇਰਾਨੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕਦਮ ਹੀ ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਿਆ? ਇਸ ਦੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਰਾਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਅਤੇ ਚੀਨ ਆ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਰੂਸ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ 'ਹਾਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ' ਖੁੱਲ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਤੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ 'ਵੀਟੋ' ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰੂਸ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨੇ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।

ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਖੁਦ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਅਤੇ ਆਰਮੀ ਚੀਫ਼ ਫੀਲਡ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਸ਼ਿਮ ਮੁਨੀਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਰੁਕਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਦੀ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ। ਚੀਨ ਨੇ ਹੀ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਜੰਗਬੰਦੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੀਨ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤ ਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਈ ਮਨਾਇਆ। ਚੀਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਤੁਰਕੀ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਰਾਹੀਂ ਇਰਾਨ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਨੇ ਮੰਗ ਲਿਆ। ਚੀਨ ਨੇ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੱਟੜ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਚੀਨ ਨੇ ਇਹ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੰਗ ਛੇਤੀ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੰਗ ਤਾਂ ਖੁਦ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਜੰਗਬੰਦੀ ਤਾਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ 'ਠੰਢ-ਠੰਢੇਲਾ' ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਾਂ 'ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ' ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ 'ਧਰਮ ਸੰਕਟ'

100 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੱਖਾਂ ਭਾਰਤੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਅਤੇ ਐਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 'ਜਨਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹਲਚਲ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ 'ਜਸ ਸੋਲੀ' ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਬੱਚਾ ਉੱਥੋਂ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ 100 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ (1898 ਦੇ ਵੇਂਗ ਕਿਮ ਆਰਕ ਫੈਸਲੇ) ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਜੌਨ ਸਾਊਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਲਈ ਸਿਰਫ ਜਨਮ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ 'ਸਿੱਧੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ' ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਥਾਈ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਸੰਭਾਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 2025 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਕੁੱਲ ਐਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦਾ 72 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਇਕੱਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਮਿਲਣ ਵਿੱਚ 10 ਤੋਂ 20 ਸਾਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਫਿਲਹਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਉਹ 'ਬਿਨਾਂ ਦੇਸ਼' ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਸਟੇਟਸ ਵਾਲੇ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਐਚ-1ਬੀ ਪਰਿਵਾਰ: ਅੰਦਾਜ਼ਨ 5 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੇ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ: ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ?

ਸਿੱਖਿਆ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਵਾਲੀ ਘੱਟ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ, ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨੌਕਰੀਆਂ ਫੌਜ ਜਾਂ ਉੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਸਤੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ

ਲਈ ਸਪਾਂਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। 14ਵੀਂ ਸੋਧ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 14ਵੀਂ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸ਼ਬਦ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ' ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ। ਉਹ 'ਜਸ ਸੋਗੁਇਨਿਸ' ਸਿਧਾਂਤ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਕ ਉਦਯੋਗ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ

ਝਟਕਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਇੰਡੀਅਨ ਅਮੈਰੀਕਨ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਜੂਨ ਜਾਂ ਜੁਲਾਈ 2026 ਤੱਕ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੀ 'ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼' ਵਾਲੀ ਪਛਾਣ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਆਰਡਰ ਫਿਲਹਾਲ 20 ਜਨਵਰੀ 2025 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗਲੋਬਲ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਗੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼:

ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸ਼ਰੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਦੁਵੱਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਪਾਰ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖਣਿਜਾਂ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ 'ਕਵਾਡ' 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਬੈਠਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਸਰਜੀਓ ਗੋਰ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਐਕਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੋਟੋ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ, "ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡਾ ਸੁਆਗਤ ਹੈ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸ਼ਰੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸਾਰਥਕ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਵੱਲੇ ਸਬੰਧਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਪਾਰ, ਅਹਿਮ ਖਣਿਜਾਂ, ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਵਾਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ।" ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਰੂਬੀਓ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹਨ।

ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਾ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸ਼ਰੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੂੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਗਲੋਬਲ ਰਣਨੀਤਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹਾਂ।"

ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਹੋਈ ਚਰਚਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸ਼ਰੀ ਨੇ ਐਫ.ਬੀ.ਆਈ. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਾਸ਼ ਪਟੇਲ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ, ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਹਿਯੋਗ ਬਾਰੇ

ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ।

ਕਵਾਡ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ

ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਉਪ ਸਕੱਤਰ ਐਲੀਸਨ ਹੂਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ 'ਕਵਾਡ' ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸ਼ਰੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਰੱਖਿਆ, ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਬੈਠਕਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ, ਮਿਸ਼ਰੀ ਨੇ ਐਲਬਿਜ਼ ਕੋਲਬੀ ਅਤੇ ਮਾਈਕ ਡੱਡੀ ਸਮੇਤ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਹਿਯੋਗ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਨਿਊ ਜਰਸੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਏ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ / ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ: ਨਿਊ ਜਰਸੀ ਦੇ 12ਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੈ ਵੇਨਗਾਂਕਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਕਾਰਕੁੰਨ ਲੋਰਾ ਲੂਮਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪੋਸਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਉਪਰ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੇਨਗਾਂਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਪਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਲੂਮਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰਾ - ਭਲਾ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਲੂਮਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜ ਪਿਛਾਕੜੀ ਜੋਟੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ ਅਮਰੀਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਜਾਨ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ

ਦੇਣ ਤੇ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 28 ਸਾਲਾ ਵੇਨਗਾਂਕਰ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ 12 ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਪਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਲੂਮਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰਾ - ਭਲਾ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਲੂਮਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜ ਪਿਛਾਕੜੀ ਜੋਟੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ ਅਮਰੀਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਜਾਨ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ

ਦੇਣ ਤੇ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 28 ਸਾਲਾ ਵੇਨਗਾਂਕਰ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ 12 ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਪਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਲੂਮਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰਾ - ਭਲਾ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਲੂਮਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜ ਪਿਛਾਕੜੀ ਜੋਟੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ ਅਮਰੀਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਜਾਨ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ

Manager: Pardeep Singh Sub: Editor: Balwinderpal Singh, Dr. Sarbjeet Kaur Jang Online Interview Host: Balraj Pannu

Designer: A.K.V. Content Composer: S. Jagmohan Singh US Distributor: Amritsar Times Inc. Owner: Amritsar Times Pvt Ltd.

Quomantry Amritsar Times is owned by Amritsar Times Pvt Ltd, a company based in India. It owns the content of the Newspaper and hereby does not authorize anyone to redistribute without prior consent. The opinions expressed in this publication are those of the authors unless written by AT

Bureau. They do not purport to reflect the opinions or views of the Owner or its members.

All legal disputes must be handled in the courts of State of Punjab in India.

ਲੇਖਾਂ ਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਨ। ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗਲੋਬਲ ਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਇੰਡੈਕਸ 2026: ਅਮਰੀਕਾ ਨੰਬਰ-1 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ

ਚੀਨ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸਖਤ ਟੱਕਰ; ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਪੱਛੜੀ

ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲਾਇਆ ਦਾਗ

ਲੰਡਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: ਆਧੁਨਿਕ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਕਤ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਕੂਟਨੀਤੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਮਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੋਏ 'ਬ੍ਰਾਂਡ ਫਾਈਨੈਂਸ ਗਲੋਬਲ ਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਇੰਡੈਕਸ 2026' ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਚੀਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਹ ਕਾਬਲੀਅਤ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਆਪਣੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ 10 ਸਭ ਤੋਂ

ਅਮਰੀਕਾ (ਸਕੋਰ: 74.9)
ਚੀਨ
ਜਾਪਾਨ
ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ
ਜਰਮਨੀ
ਫਰਾਂਸ
ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ
ਕੈਨੇਡਾ
ਇਟਲੀ
ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ
ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਾਲੇ
ਫਰਕਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਅਮਰੀਕਾ 74.9 ਦੇ ਸਕੋਰ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਪਰ ਚੀਨ ਹੁਣ ਉਸ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 1.4 ਅੰਕ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਉਸ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਉਦਯੋਗ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨਵੀਨਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਚੀਨ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਬੈਲਟ ਐਂਡ ਰੋਡ' ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਪਾਵਰ ਰਾਹੀਂ ਤੇਜ਼ੀ

ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤ ਟਾਪ-10 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਵਿਰਾਸਤ, ਯੋਗਾ, ਆਯੁਰਵੇਦ, ਭਾਰਤੀ ਪਕਵਾਨ ਅਤੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਲੋਬਲ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
ਭਾਰਤ ਇਸ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਰੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ 32ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ (2025) ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤ 2 ਦਰਜੇ ਹੇਠਾਂ ਖਿਸਕ ਗਿਆ

ਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਾਸਨ' ਅਤੇ 'ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ' ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੈਮਾਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ 'ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ' ਵਾਲੀ ਇਮੇਜ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੈਂਕਿੰਗ ਘਟਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ' ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਉੱਥੇ ਪੈਸਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ 'ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ' ਅਤੇ 'ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ' ਵੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ

ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ 'ਗਲੋਬਲ ਪ੍ਰਭਾਵ' ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਪਾ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਇੱਕ 'ਰੇਲ ਮਾਡਲ' ਵਜੋਂ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਝਿਜਕਦੀ ਹੈ।

ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਵਧਦਾ ਦਬਦਬਾ
ਜਿੱਥੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ (ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ) ਅਜੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਛਲਾਂਗ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਜਾਪਾਨ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਿਰਯਾਤ ਸਦਕਾ ਟਾਪ-15 ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ ਦਾ ਟਾਪ-10 ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਦੇ ਵਧਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨਾਲ 'ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ' ਸਮਝੌਤਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿਚਾਲੇ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 'ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ' ਸਮਝੌਤਾ ਸਹਿਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਗਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 20 ਖਰਬ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 22 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ 5 ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਮੰਡਪਮ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਨੂੰ

15 ਸਾਲਾਂ 'ਚ 20 ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ

ਉਥੋਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ 100 ਫੀਸਦੀ ਬਰਾਮਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਰਹਿਤ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲੇਗੀ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ 95 ਫੀਸਦੀ ਬਰਾਮਦ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਟੈਕਸ ਘਟਾਏ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਨ, ਕੋਲਾ, ਲੱਕੜ,

ਵਾਈਨ, ਐਵੋਕਾਡੋ ਅਤੇ ਬਲੂਬੇਰੀ ਵਰਗੇ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਨਅਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਦੁੱਧ, ਕ੍ਰੀਮ, ਲੱਸੀ, ਦਹੀਂ ਅਤੇ ਪਨੀਰ ਵਰਗੇ ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦਾਂ, ਪਿਆਜ਼, ਚੀਨੀ, ਮਸਾਲੇ, ਖੁਰਾਕੀ ਤੇਲ ਅਤੇ ਰਬੜ ਦੀ ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਡ ਦਾ ਮਾਸ, ਉੱਨ, ਕੋਲਾ ਅਤੇ 95 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਰਹਿਤ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲੇਗੀ। ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਭਾਰਤੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਲਈ ਹੁਨਰਮੰਦ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਹੁਣ ਵਲੈਤ ਜਾਣਾ ਹੋਇਆ ਹੋਰ ਮਹਿੰਗਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੇ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸਾਂ 'ਚ ਕੀਤਾ ਵਾਧਾ

ਲੰਡਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਪੌਂਡ ਅਤੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਫੀਸ ਕਿੰਗਡਮ (ਯੂ.ਕੇ.) ਨੇ ਵਿਜ਼ਿਟ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸਾਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦਰਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਭਾਰਤੀ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਜ਼ਿਟ ਵੀਜ਼ਾ (ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ) ਦੀ ਕੀਮਤ 127 ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 135 ਪੌਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਜ਼ਿਟ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਫੀਸ 475 ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 506 ਪੌਂਡ, ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ 848 ਪੌਂਡ ਤੋਂ 903 ਹੈ।

ਪੌਂਡ ਅਤੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਫੀਸ 1,059 ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 1,128 ਪੌਂਡ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਧ ਵੀਜ਼ਾ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਟੱਡੀ (ਪੜ੍ਹਾਈ) ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ 524 ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 558 ਪੌਂਡ ਅਤੇ ਸਕਿਲਡ ਵਰਕਰ ਵੀਜ਼ਾ (ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ) ਦੀ ਫੀਸ 769 ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 819 ਪੌਂਡ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 26 'ਤੇ)

40 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਜ਼ਰਾਇਲ-ਇਰਾਨ ਜੰਗ ਦੇ ਨਿਕਲੇ ਭਿਆਨਕ ਸਿੱਟੇ

➤ ਇਰਾਨ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ 'ਤੇ 650 ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾਗੀਆਂ ➤ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨੇ 10,800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਇਰਾਨੀ ਫੌਜੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਅਮਰੀਕਾ-ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜਾਰੀ ਜੰਗ ਦੇ 40 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸੀਜ਼ਵਾਇਰ (ਜੰਗਬੰਦੀ) ਹੋ ਗਈ। 40 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਅੰਕੜਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਇਰਾਨ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ 'ਤੇ 650 ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾਗੀਆਂ।

ਦਰਅਸਲ, ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 28 ਫਰਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਰਾਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਫੌਜੀ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ, ਇਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੈਦਾ

ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨੇ 10,800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਇਰਾਨੀ ਫੌਜੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਲੱਸਟਰ ਬੰਬਾਂ ਵਾਲੇ ਵਾਰਹੈੱਡ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਣ ਦੀਆਂ

7,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਰਾਨ ਨੇ ਕਦੇ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾਗੀਆਂ?
ਅਮਰੀਕਾ-ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦੁਆਰਾ ਜੰਗ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤਹਿਰਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਇਰਾਨ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ 'ਤੇ ਲਗਪਗ 80 ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਇਰਾਨ ਨੇ ਕਰੀਬ 60 ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਲਗਪਗ 30 ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੰਗਬੰਦੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇਰਾਨ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਔਸਤਨ 10-20 ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾਗੀਆਂ।

ਹੋਮ ਫਰੰਟ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ 5,500 ਤੋਂ ਵੱਧ

ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਘਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।
ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨੇ ਇਰਾਨ 'ਤੇ 10,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ
ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਨੇ ਇਰਾਨ 'ਤੇ 1,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 18,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ। 946 (ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਰੱਖਿਆ ਬਲ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਵਾਈ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਚਾਰਜਾਂ, ਹਥਿਆਰ ਉਤਪਾਦਨ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੌਡਕੁਆਰਟਰਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ 4,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੀਚਿਆਂ 'ਤੇ 10,800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 26 'ਤੇ)

ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ?

ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਸਿਸਟਮ ਸਾਨੂੰ ? ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਤੇ ਨੀਤੀ ?

ਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਬਰੂਹਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ 'ਗੁੰਗੇ' ਚਿਹਰੇ ਕਿਉਂ ਹਨ ?

ਕੀ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਬਿਊਰੋਕ੍ਰੇਸੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਕੌਮੀ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ?

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ
9815700916

ਕੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀ ਪੰਥਕ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ? ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਰੁੱਧ ਵਧ ਰਹੀ ਨਫ਼ਰਤ, ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰੀ ਹੈ।

ਅਜੇ ਸਿੱਖ ਬੰਗਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਵਰਗੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ 'ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਸਕੀ ਹੈ ? ਸ਼ਾਇਦ ਨਹੀਂ। ਪੱਛਮੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਕਸਰ ਪੰਥਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ 'ਸਿਆਸੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ' ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ 'ਤੇ ਭੀੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਅਕਸਰ ਬੇਵੱਸ ਤੇ ਨਿਤਾਣੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅੰਨੇ ਬੋਲੇ ਕਿਉਂ ?

ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ (ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ) ਨੂੰ 'ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਰੋਧੀ' ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਾ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ 'ਬਾਹਰੀ' ਜਾਂ 'ਖ਼ਤਰਾ' ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ 'ਨਿਸ਼ਾਨ' ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਨਾਲ

ਹਿੰਸਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਸਲਵਾਦ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਜਾਂ 'ਵੋਟ ਬੈਂਕ' ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਉਨਾ ਸਖ਼ਤ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਲੈ ਪਾਉਂਦੇ ਜਿੰਨੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਆਮ ਸਿੱਖ ਇਕੱਲਾ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਸ਼ਾਂਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣਾ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ 'ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ' ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਗਲੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਨਸਲਵਾਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੇ ਵਧਣ ਕਾਰਨ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਹੁਣ 'ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮ' ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਘੁਸਪੈਠ' ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖੋਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਮੀ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੱਛਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ 'ਦਿੱਖ' ਤਾਂ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਆਪਣੀ 'ਹਸਤੀ' ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾ ਸਕੇ। ਪੱਛਮੀ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਤਾਂ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਆਧਾਰ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਸਰਬਤ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ 'ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ' ਦੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਕੋਈ ਸਮਾਜ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇਗਾ, ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 20 ਐਮਪੀ ਅਤੇ ਕੈਬਨੇਟ ਪੱਧਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ-ਇਹ ਸਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸਲੀ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ।

"ਬਰਤਾਨਵੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡ ਗਿਣਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 'ਫ੍ਰੀ ਜੱਗੀ ਹੁਣੇ' ਵਰਗੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਕੁਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਿੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਕਸਰ ਸਿਸਟਮ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਜ਼ੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਕੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਯੂ.ਕੇ. ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਬੁੱਤ ਵਾਂਗ ਚੁਪ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਸਲੇ ਅਜੇ ਵੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ। ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਤਾਕਤ ਕਦੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ 'ਜਥੇਬੰਦਕ ਸ਼ਕਤੀ' ਅਤੇ 'ਸੰਗਤੀ ਰੂਪ' ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਕਾਰਵਾਈ-ਚਾਹੇ ਵੇਟਿੰਗ ਬਲਾਕ ਹੋਣ ਜਾਂ

ਸੰਘਰਸ਼-ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਛੱਡਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ 2018/2019 ਦੀ 'ਪਬਲਿਕ ਰਿਪੋਰਟ ਆਨ ਦਾ ਟੈਰਰਿਜ਼ਮ ਬਰੈਟ ਟੂ ਕੈਨੇਡਾ' ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 'ਸਿੱਖ (ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ) ਕੱਟੜਵਾਦ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਕੈਬਨੇਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਿੱਖ ਚਿਹਰੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਕਤਰਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ

ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ 'ਕੁਰਸੀ' 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਕੌਮੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸਿਆਸੀ ਰਾਹ ਬੰਦ ਨਜ਼ਰ ਆਏ, ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ (ਖਾਸਕਰ ਓਟਾਰੀਓ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੌਂਸਲਾਂ) ਨੇ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲੀ। ਸੈਂਕੜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਸੰਗਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਐਮ.ਪੀਜ਼ (ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਸਨ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ) ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾਓ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾ ਹਟਾਈ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀਨਾਹੁਕ ਹੋਵੇ।

ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੇ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚੋਂ "ਸਿੱਖ" ਅਤੇ "ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ" ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦ ਹਟਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਹਿੰਸਾ" ਵਰਗੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ 'ਵੋਟ' ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸੰਗਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਕੌਮੀ ਦਬਾਅ ਹੋਵੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੂਜਾ ਅਸਥਾਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹੱਕਾਂ, ਨਿਆਂ ਤੇ ਰੱਬੀ ਸੱਚ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੌਮੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਤਾਕਤਵਰ ਹੈ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 26 'ਤੇ)

ਕਿਉਂ ਤਿੜਕ ਰਿਹਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ/ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ/ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ) ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲਾਂਡਰਾਂ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਖਣ ਬਰਾੜ ਵਰਗੇ ਆਗੂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁਣ ਵਾਪਸ ਬਾਦਲ ਦਲ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ 'ਨਵਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ' ਕਿਉਂ ਤਿੜਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਦਲ ਦਲ ਤੇ ਬਾਦਲ ਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਬਾਗੀ ਧੜਾ ਮਿਲਕੇ ਭਰਤੀ ਕਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣਾਵੇ ਪਰ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਥ ਤੇ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਚੁਣਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਿਧਾਂਤਕ, ਏਕਤਾ ਵਾਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਗਲਤ ਫ਼ੈਸਲਾ ਗਿਆਨੀ ਰਖ਼ਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਨ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਜੋ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਉਸਦੇ ਲੀਡਰ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਢਾਅ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਨੇ ਲਗਾਈ ਜਿਸਨੇ ਕਦੇ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਕਦੇ ਵੀ ਮਿਲਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਲੈਕੇ ਗਏ। ਨਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਲਹਿਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜੋ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੱਤਾ ਜਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਨਾਰਾਜ਼ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਲਹਿਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਸਿਰਫ਼ 'ਵਿਰੋਧ' ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਵ-ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਗੂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ 'ਹਰ ਕੋਈ

ਪ੍ਰਧਾਨ' ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਕਮੀ ਰਹੀ ਰਿਹਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ? ਸਿਰਫ਼ 'ਬਾਦਲਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ' ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ 'ਨਾਰਾਜ਼ ਧੜਾ' ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ, ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਚਾਉਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ

ਗਿਆ। ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅਲੱਗ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਮਨਾਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਬਾਦਲ ਦਲ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਤੱਕੜੀ), ਪੁਰਾਣਾ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਸ਼ਣ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਏਜੰਡਾ, ਰੋਡ ਮੈਪ,

ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਦੇ ਕੋਡਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ/ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ) ਕੋਲ ਫਿਲਹਾਲ ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਧਾਰ ਬਚਾਈ ਰੱਖਣਾ ਔਖਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੀਡਰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹਨ, ਜਨਤਕ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੋਂਸਲਾ ਤੇ ਤਜਰਬਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ 'ਕਿਲਰ ਇੰਸਟਿਟਿਊਟ' (ਹਮਲਾਵਰ ਸਿਆਸੀ ਰਣਨੀਤੀ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹੈ।?

ਜੇਕਰ ਇਹ ਧੜਾ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 'ਬਾਦਲ ਵਿਰੋਧ' ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਦਿਆਂ (ਨਸ਼ਾ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਸਨਅਤ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ,

'ਤੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਡਮੈਪ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੁਰਾਣੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ 'ਨਾਰਾਜ਼ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀਆਂ' ਦਾ ਗਰੁੱਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਖੇਤਰੀ ਤੀਜਾ ਬਦਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੈ।

ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠਲਾ ਗਰੁੱਪ) ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ) ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਕਦਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਫ਼ੌਜ ਹੈ ਜੋ ਬੇਹੱਦ ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਆਗੂ ਤਾਂ ਹਨ ਪਰ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਇਸ ਖੱਪ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 26 'ਤੇ)

ਯੇ ਦੋਸਤੀ ਹਮ ਨਹੀਂ ਤੋੜੇਗੇ.....

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ 'ਦੋਸਤੀ'

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਗਿਣਤੀ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਵੋਟਾਂ > ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੁਨੌਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ 'ਅਪਰਾਧ' ਵਰਗੀ ਖਤਰਨਾਕ ਵੱਡੀ ਚੁਨੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 'ਰਾਜਨੀਤੀ' ਅਤੇ 'ਅਪਰਾਧ' ਵਿਚਾਲੇ ਦੋਸਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤੇ ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਇਹ ਤੰਦ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਈ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਗਏ, ਪਰ ਸਭ ਬੇਅਸਰ ਰਹੇ।

ਲੰਬੇ ਦਿਨੀਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਕੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ (ਏ.ਡੀ.ਆਰ.) ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਚ ਸਦਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ 233 ਰਾਜ ਸਭਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 229 ਦੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ 37 ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ 229 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 73 ਯਾਨੀ ਲਗਭਗ 32 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 36 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ (ਲਗਭਗ 16 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਗੰਭੀਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਧਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਕਈ ਮੈਂਬਰ ਦੌਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 31 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਲਗਭਗ 14 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੈਂਬਰ ਅਰਬਪਤੀ ਹਨ। ਬੰਦੀ ਪਾਰਬਸਾਰਧੀ ਰੈਡੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 5,300 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਐਲਾਨੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਅੱਲਾ ਅਯੋਧਿਆ ਰਾਮੀ ਰੈਡੀ ਦਾ ਨੰਬਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੌਲਤ ਵਾਲੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਲਗਭਗ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ 18ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ 46 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ (ਏ.ਡੀ.ਆਰ.) ਨੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ 'ਅਮਰਵੇਲ' ਚੁੰਬੜ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਖੋਖਲਾ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਮੁਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਲੱਖਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹਨ।

ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਏ.ਡੀ.ਆਰ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 543 ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 46 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (251) ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 31 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (170) ਵਿਰੁੱਧ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਕਤਲ, ਅਗਵਾ ਆਦਿ। 27 ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, 27 'ਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਦੋ 'ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, 15 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ, ਚਾਰ 'ਤੇ ਅਗਵਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਅਤੇ 43 ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇਤਾ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿੱਚ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਵਾਦ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਕਈ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਾਂ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ੁਰਮਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਆਗੂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਗਰਮ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਗਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹਨ, ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਪਰਾਧ ਕੇਸਾਂ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਆਗੂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਉਪਰੋਕਤ ਤਬਸਰੇ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਪਰ ਸਭ ਬੇਅਸਰ ਰਹੀਆਂ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਲੜਨ 'ਤੇ ਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ

ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ 'ਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਦੋਗੁਣਾ > 6 ਵਰ੍ਹਿਆਂ 'ਚ 24.2 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 53.04 % ਸੈਪਲ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਸੰਸਦ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਨਾਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਵਾਲੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦੋਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ 2019 ਦੇ 24.2 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2024 'ਚ 53.04 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਲ 2024 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 296 ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 53.04 ਫ਼ੀਸਦੀ 'ਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ (ਡਬਲਯੂ.ਐੱਚ.ਓ) ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ (ਈਪੀਏ) ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ 30 ਪਾਰਟਸ ਪ੍ਰਤੀ ਬਿਲੀਅਨ (ਪੀਪੀਬੀ) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੂਬੇ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਜਲ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜ ਭੂਸ਼ਣ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2023 'ਚ 32.6 ਫ਼ੀਸਦੀ ਨਮੂਨੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਾਏ

ਗਏ ਸਨ, ਜੋ 2024 'ਚ ਵਧ ਕੇ 53.04 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2022 'ਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 33.7 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੇ 2019 'ਚ 24.2 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਇਹ ਵਾਧਾ ਭੂਜਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। 2024 'ਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ 3754 ਨਮੂਨਿਆਂ 'ਚੋਂ 6.7 ਫ਼ੀਸਦੀ 'ਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ 2019 'ਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 3 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੱਧ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਲੇ ਅੰਕੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2023 'ਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਮੁਤਾਬਕ 'ਹੈਟਸਪੋਟ' ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਦਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ 'ਮੇਪਲ ਲੀਫ' ਸੁਪਨਾ ਹੋਇਆ ਪੁੰਦਲਾ

ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਬਣੇ ਯੂ.ਕੇ. ਤੇ ਦੁਬਈ

30 ਲੱਖ ਦੀ ਖੇਡ ਤੇ ਰਿਫਿਊਜ਼ਲ ਦੇ ਡਰ, ਸਖਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਣ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮੋਹ ਭੰਗ

ਸਰਕਾਰੀ ਦਾਅਵੇ ਬਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ: ਕੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਕਿਲ੍ਹੇ ਹਨ ?

ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿੱਚ 'ਕੈਨੇਡਾ' ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੁਪਨਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਹਿਣੇ ਵੇਚੇ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ 'ਮੇਪਲ ਲੀਫ' ਸੁਪਨਾ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਖਤ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ, ਜੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਦੁੱਗਣਾ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਰਿਫਿਊਜ਼ਲ ਦੀ ਵਧਦੀ ਦਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋਆਬਾ ਅਤੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੇਚੈਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2026 ਤੱਕ ਆਉਂਦੇ-ਆਉਂਦੇ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਹੁਣ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਈਲੈਟਸ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਛੱਡਕੇ ਯੂ.ਕੇ., ਅਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਮਹਿੰਗਾ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ ?

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਲੋਕ ਤੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਲਈ ਗਾਰੰਟੀਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਰਕਮ ਲਗਭਗ 10,000 ਡਾਲਰ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਵਧ ਕੇ 22,000 ਡਾਲਰ (ਲਗਭਗ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ) ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਕੁਲ ਖਰਚਾ 30 ਤੋਂ 35 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਵੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਜੁਟਾਉਣੀ ਹੁਣ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਰਿਫਿਊਜ਼ਲ ਦਾ ਹੜ੍ਹ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 2026 ਦੀ ਇੱਕ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ:

ਸਟੂਡੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟ ਸਟ੍ਰੀਮ ਦਾ ਖਤਮ ਹੋਣਾ: ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੁਣ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵੀਜ਼ਾ ਦਰ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ: 2023 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ 51.6% ਸੀ, ਜੋ 2025-26 ਤੱਕ ਘਟ ਕੇ ਸਿਰਫ 8% ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ।

ਹੁਣ ਹਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਾਮੂਲੀ ਕਮੀ ਵਾਲੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਵੀ ਰੱਦ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਅਤੇ 'ਫਰਜ਼ੀਵਾਜ਼ੇ' ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਪੰਜਾਬ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 'ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਇੰਡਸਟਰੀ' ਵਿੱਚ ਬਿਜੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ ਵਰਗੇ ਕਈ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੈਂਕੜੇ ਏਜੰਟ ਹਨ ਜੋ 'ਵੀਜ਼ਾ ਗਾਰੰਟੀ' ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਨਕਲੀ ਆਫਰ ਲੈਟਰ ਫੜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੈਂਕੜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਪੁਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਨਕਲੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਆਈ.ਟੀ. ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਹਨ, ਪਰ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਇੰਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਵੇਂ ਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਦੁਬਾਰਾ ਦਫਤਰ ਖੋਲ੍ਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਯੂ.ਕੇ., ਦੁਬਈ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵੱਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕਿਉਂ ?

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬੰਦ ਹੁੰਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰਾਹ ਲੱਭਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਯੂਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਹੁਣ ਦੁਬਈ ਵਿੱਚ ਨੈਨੀ ਜਾਂ ਸੇਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੌਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਾ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ।

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ: ਇੱਥੇ ਸਕਿੱਲਡ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨੌਜਵਾਨ ਇੱਥਰ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਅਸਰੱਖਿਅਤ ਮਾਹੌਲ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ

ਅਸਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਦੇਣ।

ਬ੍ਰੈਂਪਟਨ ਅਤੇ ਸਰੀ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਮਾਹੌਲ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਵਧਦੇ ਕਿਰਾਏ, ਕੰਮ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰ ਨੇ ਉੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁਣ 'ਰਿਫਿਊਜ਼ੀ' ਸਟੇਟਸ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਸਕਣ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਉਪਰ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿਰਫ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਂ ਪੀ.ਆਰ. ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਭਿਆਨਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਹ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਣ ਗਏ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਹੁਣ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬ੍ਰੈਂਪਟਨ, ਸਰੀ, ਟੋਰੰਟੋ ਅਤੇ ਐਡਮੰਟਨ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ 'ਸਰਵਾਈਵਲ ਜੋਬਸ' (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟੋਰਾਂ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਵੇਅਰਹਾਊਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ) ਲਈ ਵੀ ਮਾਰਾਮਾਗੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵਾਇਰਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਟਿਮ ਹੋਰਟਨਸ ਜਾਂ ਵਾਲਮਾਰਟ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੰਬੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਣ ਕਾਰਣ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖਰਚੇ ਘਟਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਖਰਚਾ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ (ਰੀਟੇਲ ਸਟੋਰਾਂ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ) ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੈਂਪਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ 24 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਮਰੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ 600-800 ਡਾਲਰ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੱਖਰਾ, ਉੱਥੇ ਸਿਰਫ 24 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਫ਼ੀਸ ਤਾਂ ਕੀ, ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਵੀ

ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੇ।

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁਣ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਵਜੋਂ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਸਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਹਾਲਤ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਥੇ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਹੁਨਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲੰਬਿੰਗ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ, ਆਈ.ਟੀ. ਜਾਂ ਹੋਲਬਕੇਅਰ) ਦੇ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਲੇਬਰ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਉੱਥੇ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਹੁਣ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਸ 'ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ' ਕਾਰਣ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲਣ ਵਿੱਚ ਦਿੱਕਤ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਸੰਕਟ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਤਸਵੀਰ ਰੰਗੀਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਡਿੱਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉੱਥੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ 'ਬੈਕਅੱਪ ਪਲਾਨ' ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਬਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਡ (2022-2026) ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 65,264 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਕਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਜਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ, ਸਿਰਫ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ 48,000 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕੈਂਡਰ ਬਣਾਉਣ ਵਰਗੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ' ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਰੀਅਡਿਕ ਲੇਬਰ ਫੋਰਸ ਸਰਵੇ) ਕੁਝ ਵੱਖਰੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਤੂਬਰ-ਦਸੰਬਰ 2025 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 15-29 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਧੀ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ 22.5% ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2025-26 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਮੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੁੱਟ-ਥੇਹ) ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਕਾਰਨ ਨਵੇਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਤੋਂ ਕਤਰਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਸੁੰਗੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਕਿਉਂ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ ?

ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ। 65,000 ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਫ਼ੌਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਘੱਟ ਹਨ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨਕਲ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੜਚਨਾਂ ਕਾਰਨ ਲਟਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਭਰੋਸਾ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਭਗ 1.25 ਲੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਸਿਰਫ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਾਲ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਹਕੀਕਤ' ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੰਦਹਾਲੀ ਕਾਰਨ 'ਹਵਾਈ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ' ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 'ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ' ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 65,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜੀਰੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ 'ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਪਨਾ' ਹੁਣ ਇੱਕ ਮਹਿੰਗਾ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜੂਆ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਰਾਹ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਆਮ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁਣ ਦੁਬਈ ਜਾਂ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਤੇਵਰ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਇੱਕ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭਵਿੱਖ, ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰ-ਦਰ ਦੀਆਂ ਠੋਕਰਾਂ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਰਹਿਣਗੇ। ਹੁਣ ਵਕਤ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿਰਫ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਨਾ ਖੇਡਣ, ਠੰਡੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਆਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕੇ।

ਦਰਪਣ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ

ਇਰਾਨੀ ਸੱਦਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਇਮਤਿਹਾਨ

ਇਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆਇਤੁੱਲਾ ਅਲੀ ਖ਼ਾਮੇਨੇਈ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੱਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਸਲਾਮੀ ਗਣਰਾਜ ਨੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਸਰਵਉੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੂਹਾਨੀ ਆਗੂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ 'ਮਹਿਮਾਨ-ਏ-ਖ਼ਾਸ' ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਦਿਆ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਦਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭੂਮਿਕਾ ਕੂਟਨੀਤਕ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਕੇਤ ਛਿਪੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਰਾਨੀ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਨੈਰੇਟਿਵ 'ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਅਮਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ' ਇੱਕ ਸੋਚ-ਸਮਝੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ

ਕੂਟਨੀਤਕ ਚੱਕਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?

ਸ਼ੀਆ ਇਸਲਾਮ ਦੀ 'ਕਰਬਲਾ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ' ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਧੁਰਾ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਜ਼ਹਬ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਨਿਆਂ, ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਰਾਨੀ ਨੈਰੇਟਿਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਾਦਤ ਅਕਸਰ ਕੌਮੀ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਪਛਾਣ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਇਹ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੱਚ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਉਸ 'ਸਰਬ-ਸਾਂਝੇ' ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ

ਕਰਨ, ਜੋ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਰਾਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਇਰਾਨ ਲਈ ਆਪਣਾ 'ਸਾਫਟ ਪਾਵਰ' ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਇਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੀ

ਹਮਦਰਦੀ ਹਾਸਲ ਹੈ।

ਕੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

ਇਹ ਸਵਾਲ ਬੇਹੱਦ ਪੇਚੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੱਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਇਸ ਮੱਚ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਲਈ ਕਰਨ। ਉਹ ਇਸ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਬਣਨ ਦੇਣ। ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ, 'ਟੇਬਲ ਟਾਕ' ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਸੱਦਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਗਲੋਬਲ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, 'ਸਭ ਕੇ ਮੀਤੁ ਹਮ ਆਪਨ ਕੀਨਾ ਹਮ ਸਭਨਾ ਕੇ ਸਾਜਨ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਰਾਹ ਦਸੇਗਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ 'ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਰੇਖਾ' ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਹੀਂ ਲਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਅਸਲ ਸਿਧਾਂਤ 'ਨਿਆਂ, ਅਮਨ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ' ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਉਹ ਮਾਰਗ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹਾਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗਾ।

ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਤਾਇਵਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ?

ਦੁਨੀਆ ਮਿਡਲ ਈਸਟ 'ਚ ਉਲਝੀ, ਚੀਨ ਨੇ ਵਿਛਾਇਆ ਸ਼ਤਰੰਜੀ ਜਾਲ !

ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਝਟਕਾ: ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਤਾਇਵਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਧੋਖਾ ?

ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮਿਡਲ ਈਸਟ (ਮੱਧ ਪੂਰਬ) ਦੇ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਚੀਨ ਅਤੇ ਤਾਇਵਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਿਆਸੀ ਹਲਚਲ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚੀਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਅਤੇ ਤਾਇਵਾਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਨੇਤਾ ਚੇਂਗ ਲੀ-ਵਨ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੇ ਨਵੀਂ ਚਰਚਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਇਵਾਨ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਖੁਦ ਕਈ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਤਾਇਵਾਨ ਇਕੱਲਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾ ਸ਼ਾਂਤੀ

ਅਤੇ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬੀਜਿੰਗ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਤਾਇਵਾਨ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਜ਼ਰਾਇਲ-ਇਰਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਚੀਨ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਤਾਇਵਾਨ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧਾਏਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ। ਤਾਇਵਾਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਦੇਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਇਵਾਨ ਦਾ ਚੀਨ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਹੈ। ਚੀਨ ਹੁਣ ਸਿੱਧੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਗ੍ਰੇ ਜ਼ੋਨ ਵਾਰਫੇਅਰ' ਰਾਹੀਂ ਤਾਇਵਾਨ ਨੂੰ ਥਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਫਾਈਟਰ ਜੈੱਟਾਂ ਦੀ ਘੁਸਪੈਠ

ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਾਇਵਾਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਦਾ ਤਖ਼ਤਾ ਪਲਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਤਾਇਵਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ ਕਿ 'ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਚੁਣਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਧਾਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।'

ਕਈ ਜਾਣਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੀ 'ਸਾਫਟ ਪਾਵਰ' ਚਾਲ ਮੰਨ ਰਹੇ

ਹਨ। ਚੀਨ ਤਾਇਵਾਨ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 'ਅਲਗਵਾਦੀ' ਕਹਿ ਕੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਇਵਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਆਵੇ ਜੋ ਬੀਜਿੰਗ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਚੱਲੇ।

ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਾਇਵਾਨ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਇਸ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਵਿੱਚ ਪਿਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖੋਹ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜੰਗ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਖੌਫ਼ਜ਼ਦਾ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ 'ਸਟੇਟਸ ਕੋ' (ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ) ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ—ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਚੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜੰਗ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰ ਇਹ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ

'ਤਾਇਵਾਨ ਰਿਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਐਕਟ' ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਇਵਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚੀਨ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ 'ਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸੁਪਰਪਾਵਰ ਵਾਲੀ ਸਾਖ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ 90% ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਡਵਾਂਸਡ ਚਿੱਪਾਂ ਤਾਇਵਾਨ ਵਿੱਚ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਚੀਨ ਦਾ ਤਾਇਵਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ 'ਲਗਾਮ' ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 26 'ਤੇ)

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਜੰਗ ਕਾਰਣ 2008 ਵਰਗੀ ਮੰਦੀ ਦੀ ਦਸਤਕ !

ਜੰਗ ਦੀ ਅੱਗ ਕਾਰਣ ਤੁਹਾਡੀ ਬੱਚਤ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤਬਾਹ ? ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ

ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵਜਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਜੰਗ ਲੰਬੀ ਖਿੱਚੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਾਲ 2008 ਵਰਗੀ ਭਿਆਨਕ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਯੂਰਪੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਐਂਡਰਿਊ ਬੇਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਜੰਗ ਕਾਰਣ 3 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ 'ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਮਾਰਕੀਟ'

ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਸੰਕਟ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਵਾਰ ਕਰੇਗਾ।

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਮਾਰਕੀਟ ਉਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੋਜ ਫੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇਕੁਇਟੀ ਫਰਮਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਸਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਜੋਖਮ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਉਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇੱਥੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ

ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਟੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ 20 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਵਿਆਜ

ਦਰਾਂ ਵਧਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਪੈਸਾ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤਾਜ਼ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖਿੱਲਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਨ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਾਰਕੀਟ ਡੁੱਬਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਫਸ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ 2008 ਵਾਂਗ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ 'ਗੁਪਤ' ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਲ

ਹੈ ਜੋ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤ ਠੀਕ ਹਨ। ਪਰ ਜੰਗ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ 2008 ਵਾਂਗ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ।

ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਧਣਗੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰਾ ਆਰਥਿਕ ਚੱਕਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆ ਦੀ 20-25% ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੇਲ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣਗੀਆਂ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 26 'ਤੇ)

ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਉਮਰ ਕੈਦ : ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ 'ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਕਾਰ ਸੋਧ ਬਿੱਲ-2026' ਪਾਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਿਆਂ 'ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਕਾਰ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2026' ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਬਿੱਲ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਪੂਰਾ ਸਦਨ 'ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ' ਦੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ। ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਵੇਂ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਬਾਰੀਕੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ 'ਚੋਰ ਮੋਰੀ' ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਿਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਬਚ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਇੰਨਾ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੈ

ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਬੇਅਦਬੀ ਰੋਕੂ ਬਿੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ 'ਪੰਜਾਬ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਰੋਕਥਾਮ ਸਬੰਧੀ ਬਿੱਲ,

2025' ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸਿਲੈਕਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ 6 ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿੱਲ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਦਨ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ 'ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਕਾਰ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2026' ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਦਨ ਦੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਰੂਹਾਨੀ ਰੰਗ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਬਦ ਗਾਣੇ ਚੱਲਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਸਦਨ 'ਚ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼

ਕੀਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਮੁੱਲ ਮੰਤਰ ਦੇ ਪਾਠ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਜ਼ਰੀਏ ਬੇਅਦਬੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਜ਼ਾ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਦਨ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿੱਛੜੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ 14 ਜੁਲਾਈ 2025 ਨੂੰ 'ਪੰਜਾਬ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਰੋਕਥਾਮ ਸਬੰਧੀ ਬਿੱਲ, 2025' ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਦਨ 'ਚ ਇਸ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਵਿਧਾਇਕ ਇੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 15 ਮੈਂਬਰੀ ਸਿਲੈਕਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੇਰਾ ਟੀਚਾ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ: ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ

ਕੋਈ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਦਾ ਨਵਾਂ ਗੀਤ 'ਜਾਈਏ ਸੱਜਣਾ' ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਕਾਫੀ ਹਿੱਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੀਤ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਧੁਰੰਧਰ 2' ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਤਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਜੈਸਮੀਨ ਸੈਂਡਲਸ ਨੇ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਗੀਤ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਯੂਟਿਊਬ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਐਪਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਗੀਤ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਚਰਚਿਤ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੀਤ ਦੇ ਇੰਨਾ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਚਰਚਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਮਰ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਰਾਣਾ ਕਿਲਾ 'ਤੇ

ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਤਾਜ ਨੇ ਗੀਤ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ,

ਸਗੋਂ ਫਿਲਮ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, "ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ

ਇਤਫ਼ਾਕ, ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਜਾਂ ਅਸੀਸ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ... ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕਰੂ (ਟੀਮ) ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਨਾਮ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੂਫੀਵਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਮੀਦਾਂ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਗੀਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਤਾਜ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਟੀਚਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰਾ

ਟੀਚਾ ਕੇਵਲ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸੰਗੀਤ ਲਈ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ।"

'ਸਾਈ', 'ਸੱਜਣ ਰਾਜ਼ੀ' ਅਤੇ 'ਉਡਾਰੀਆਂ' ਵਰਗੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤਾਂ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਰਤਾਜ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣਾ ਕੋਈ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਲਾਕਾਰ ਅੰਦਰੋਂ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਹਿਣ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਸੂਫੀ ਉਤਸਵ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਤਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤੇ ਕੰਸਰਟ ਦੀ ਭੀੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇੱਥੇ ਗਾਉਣਾ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਗਿਦੜਿਆਣੀ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਉਗਲ ਰਹੀ 'ਸੋਨਾ'

ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦਿਖਾਈ ਨਵੀਂ ਰਾਹ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਅਕਸਰ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਫ਼ਸਲੀ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਕਟਾਂ ਕਰਕੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦਿੜਬਾ ਹਲਕੇ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਗਿਦੜਿਆਣੀ (ਦਰਿਆਣੀ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਬੀਜ ਅੱਜ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਵਰਗੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਸਾਲ 1999 ਵਿੱਚ ਬੱਝਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਦਿਖਾਈ, ਪਰ ਅੱਜ ਕਰੀਬ 15 ਪਰਿਵਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਿੱਤੇ

ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਮੰਗ ਵਧੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਇਸ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਾਗਵਾਨੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਖੇਤੀ ਲਈ ਸਬਸਿਡੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਇਸ ਦਾ ਮੰਡੀਕਰਨ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਟ੍ਰੈਕਟ (ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ) ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਿਜਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਰੇਟ ਤੈਅ ਕਰ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਕੁਇੰਟਲ ਬੀਜ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬੀਜ ਦਾ ਭਾਅ 40 ਤੋਂ 45 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੱਕ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ

'ਤੇ ਭਾਰੀ ਮੰਗ ਹੈ।

ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਤੀ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਅਤੇ ਬੀਜ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਮਹੀਨੇ ਦਾ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਕਮਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਖੇਤੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ। ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਮਨਰੇਗਾ ਦੇ ਕੰਮ ਚੱਲਣ ਕਾਰਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਮੀ ਜਾਂ ਸ਼ੇਰ ਵਾਲੀ

ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਖੇਤੀ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਾਗਵਾਨੀ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 14,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਅਤੇ 35,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੱਕ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਹੈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਰਾਇ?

ਕਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਖੇੜੀ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਲੋਰੀਕਲਚਰ (ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ) ਦਾ ਵਧਦਾ ਰੁਝਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਚਾਨਣ-ਮੁਨਾਰਾ : ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟਾਹਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਸੰਤੋਖਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੇਵਕ ਜਥਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤੋਖਸਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤੋਖਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ।

ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਚਾਨਣ-ਮੁਨਾਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ

ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਲੌਕਿਕ ਜਲੌਅ ਵੀ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਖਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ : ਜਥੇ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਬਾਣੀ ਦੇ ਬੋਹਿਬ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਰਤਾਜ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵੀ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਦਿ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 27 'ਤੇ)

ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ 'ਹੈਰੀਟੇਜ ਸਟ੍ਰੀਟ' ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰੱਦ

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ 'ਹੈਰੀਟੇਜ ਸਟ੍ਰੀਟ' ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਐੱਸ ਜੀ ਪੀ ਸੀ) ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੱਪ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਐੱਸ ਜੀ ਪੀ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿੱਚ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗੇਟ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਤੋਂ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਸਫ਼ੇਦ ਸੰਗਮਰਮਰ ਵਿਛਾਉਣ ਦੇ ਵੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੀ। ਐੱਸ ਜੀ ਪੀ ਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੀ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਦਲ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ

ਤਕਨੀਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਇਸ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਸ ਜੀ ਪੀ ਸੀ ਵੱਲੋਂ ਸੁਝਾਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਲਗਪਗ 90 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਬਦਲਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬਦਲਵੀਂ ਥਾਂ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸਟ੍ਰੀਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ: ਬੈਂਸ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸਟ੍ਰੀਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 27 'ਤੇ)

ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰੇ ਸਰਕਾਰ: ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚਾ

ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੋਰਚਾ ਚੁਕਵਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਥਕੰਡਿਆਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਨਿਖੇਧੀ

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਇੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਦ ਉੱਪਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੋਰਚਾ ਚੁਕਵਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਥਕੰਡਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਥਕ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 101 ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਕਾਲੇ ਚੌਲੇ ਪਾ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਜੰਜੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਕੜ ਕੇ ਸੰਸਦ ਤੱਕ ਮਾਰਚ ਕਰੇਗਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜੋਲੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੱਖ-ਪਾਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਨੂੰ 14 ਸਾਲਾਂ

ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਵਾਲੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਪੈਰੋਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਪੈਰੋਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕਨਵੀਨਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਉ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੁੱਡੀਆਂ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਰਨਾਲ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੁਨਾਮ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੋਆ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਰਨਾਬਲ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ

ਹੁਣ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁਣ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹਿਬਲ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬਾਜਾਖਾਨਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਹਿਮ

ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣਾ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਨਮੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹਿਬਲ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 26 'ਤੇ)

ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਵਾਨਾ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ 2840 ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਕਰਨਗੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ (ਵਿਸਾਖੀ) ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਵਿਖੇ ਮਨਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਜੱਥੇ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਿੱਚ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਇਹ ਜੱਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਏਗਾ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ

ਮਗਰੋਂ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਆਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਇਸ ਜੱਥੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਨ, ਸਕੱਤਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਜਥੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿਰੋਪੇ ਤੇ ਸ਼ੁਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਵੇਰੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਐੱਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੱਥੇ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਾਮਲ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਵਰਗੇ ਕਈ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਸ ਲੰਬੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਫ਼ ਝਲਕ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸ ਵਾਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿਫਾਰਤਖਾਨੇ ਵੱਲੋਂ 2840 ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ 1763 ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਮਹਿੰਗਾਈ ਘਟਾਉਣ ਲਈ 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ' ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਜੰਗ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਗਾ ਕੇ ਇਕਦਮ ਵਧੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿੱਚ 'ਜੰਗਬੰਦੀ' ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਮੀ ਆਉਣ ਦੇ ਕੋਈ ਆਸਾਰ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਾਸੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਕਿ ਜੰਗ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਲੱਗੀ ਰਹੀ ਪਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਭਾਰਤ 'ਚ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਹਾਨਾ ਇਹ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਰਾਨ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤੇ ਹੇਠਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ਇਸ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਖਰਚੇ ਵੀ ਵੱਧ ਗਏ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਹੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਹਿਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਰਾਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਸਭ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨੇ ਟੱਪ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੋਹਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੁਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੱਤੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਇਰਾਨ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀ ਰਸੋਈ ਗੈਸ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਘਨ ਪਿਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਤੁਰੰਤ ਰਸੋਈ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਵਧਾ ਦਿਤੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ (ਪਾਵਰ) ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਡੀਜ਼ਲ ਦੇ ਭਾਅ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਚਾਨਕ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੇ ਭਾਅ ਵਧਾ ਦਿਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਜੰਗ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ, ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ, ਕੰਪਨੀਆਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਭਾਅ ਵਧਾ ਕੇ ਮੋਟੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬੋਝ ਆਮ ਆਦਮੀ 'ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਲਗਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਧਨਾਢਾਂ ਦੇ ਧੰਨਾ ਸੋਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚ ਪੀਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪੱਖੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਅੰਧ ਭਗਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਧੇ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਜਾਪਾਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਹਿੰਗਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅੰਧ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਹਰ ਸਮਾਨ ਮਹਿੰਗਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਕਮਾਈ ਵੀ ਤਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਰੁਪਏ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ।

ਕਾਲਾ ਧਨ, ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂਬੋਰੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹਨ। ਕਾਲੇ ਧਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘਟਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਸਾਡੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮਾਨ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਰੀਬ ਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਬੱਚਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਰ ਵਰਗ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿੱਕਤਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘੱਟ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ 'ਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਠੋਸ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕੇ।

ਕੌਮੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣਗੀਆਂ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਕੇਰਲ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁੱਡੁਚੇਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੀਤੀ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਅਸਾਮ, ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਪੁੱਡੁਚੇਰੀ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਅਮਰੀਕਾ-ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵੱਲੋਂ ਇਰਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਤੇਲ ਤੇ ਗੈਸ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਦਲਦੇ ਜ਼ਿਉ-ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਮੰਜ਼ਰ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੀਤੀ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਇਹ ਚੋਣਾਂ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਮਈ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣਗੇ। ਤਿੰਨ ਰਾਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਆਗੂ ਅਤੇ ਗੱਠਜੋੜ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪੈਰ ਨਾ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅੰਦਰ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ (ਟੀ.ਐੱਮ.ਸੀ.) ਸੁਪਰੀਮੋ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਡਟੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐੱਮ.ਕੇ. ਆਧਾਰਿਤ ਐੱਮ.ਕੇ. ਸਟਾਲਿਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਸੈਕੂਲਰ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਗੱਠਜੋੜ ਤੇ ਕੇਰਲ ਅੰਦਰ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੀ.ਪੀ.ਐੱਮ. ਆਗੂ ਪਿਨੇਰਈ ਵਿਜਿਅਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖੱਬਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਮੋਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੇਮੰਤ ਬਿਸਵਾ ਸਰਮਾ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਗੱਠਜੋੜ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁੜ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁੱਡੁਚੇਰੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਐੱਨਡੀਏ ਗੱਠਜੋੜ ਏਆਈਐਨਆਰ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐੱਨ ਰੰਗਾ ਸੁਆਮੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਅਜ਼ਮਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 294 ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ 6.44 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵੋਟਰ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਫ਼ਤਵਾ ਦੇਣਗੇ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ 152 ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ 23 ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ 'ਚ 142 ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ 'ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਰੋ' ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਐੱਸ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਨ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 89 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਟੀ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਨੇ 10000 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਲੀਡ ਲਈ ਸੀ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 6.17 ਲੱਖ 'ਤੇ

ਲੀਕ ਫਿਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ 6 ਲੱਖ ਫ਼ੈਸਲੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਸੰਨ 2021 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਵਾਨੀਪੁਰ ਸੀਟ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 58832 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ 8291 ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐੱਸ.ਆਈ.ਆਰ. ਤਹਿਤ ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚੋਂ 47 ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 14000 ਕੇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੂਜੇ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਮਮਤਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਕੈਮ, ਰਾਸ਼ਨ ਸਕੈਮ ਅਤੇ ਅਗਸਤ 2024 ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੇ ਰੋਪ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ 'ਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਦਾ 'ਮੁੱਖ ਲਾਂਘਾ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਟੀ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਇਆ ਬਾਹੂਬਲੀ ਹਮਾਯੂੰ ਕਬੀਰ 'ਜਨਤਾ ਉਨਾਯਨ ਪਾਰਟੀ' ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਕੇ ਬੇਲਡਾਂਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਰਸ਼ਿਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਭੜਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਟੀ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਆਗੂ ਮਹੂਆ ਮਿੱਤਰਾ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਜਬਰਦਸਤ ਹਮਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੋਈ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਬਲਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਸ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਨ 2021 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਨੇ 48 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ 215 ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 38 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ 77 ਸੀਟਾਂ ਜਿਤੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਸਿਰਫ਼ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਸੀਟ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2024 ਵਿੱਚ ਟੀ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਨੇ 46% ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ 29, ਭਾਜਪਾ ਨੇ 39% ਨਾਲ 12 ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਮੋਰਚੇ ਨੇ 11% ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੀਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਓਧਰ ਕੇਰਲ 'ਚ ਇਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਖੱਬੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਮੋਰਚੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਹਿਰ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦੀ ਹੋਵੇ। ਬੀਤੇ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖੱਬੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਪਿਨੇਰਈ ਵਿਜਿਅਨ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਠਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਭਾਜਪਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਘੁਸਪੈਠ ਲਈ ਤਤਪਰ

ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ 140 ਸੀਟਾਂ ਆਧਾਰਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 26953644 ਵੋਟਰ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੰਨ 2021 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਪੀ.ਐੱਮ. ਨੇ 62, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 21, ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਨੇ 17, ਆਈ.ਯੂ.ਐੱਮ.ਐੱਲ. ਨੇ 15, ਆਜ਼ਾਦਾਂ ਨੇ 6 ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ 19 ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਸੰਨ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਮੋਰਚਾ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 14, ਆਈ.ਯੂ.ਐੱਮ.ਐੱਲ. ਨੇ 2, ਸੀ.ਪੀ.ਐੱਮ. ਨੇ 1, ਭਾਜਪਾ ਨੇ 1 ਤੇ ਆਰ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਨੇ 1 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਡੀਡੀ ਸਾਬੀਸਨ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਗੂ ਰਮੇਸ਼ ਚੇਨੀਥਾਲਾ, ਸ਼ਸ਼ੀ ਥਰੂਰ, ਕੇਸੀ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਵਾਇਨਾਡ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅੱਡੀ-ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਇਲਾਕਾ ਆਦਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ 30 ਲੱਖ ਕੇਰਲ ਵਾਸੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਜੋਕੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ 56707380 ਵੋਟਰ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 234 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ। ਸੰਨ 2021 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐੱਮ.ਕੇ. ਨੇ 66, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 18, ਪੀ.ਐੱਮ.ਕੇ. ਨੇ 5, ਭਾਜਪਾ ਨੇ 4, ਵੀ.ਸੀ.ਕੇ. ਨੇ 4, ਸੀ.ਪੀ.ਐੱਮ. ਨੇ 2 ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਨੇ 2 ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਸੰਨ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐੱਮ.ਕੇ. ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਗੱਠਜੋੜ ਨੇ 39 ਦੀਆਂ 39 ਸੀਟਾਂ 46.97 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਜਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਏ.ਡੀ.ਐੱਮ.ਕੇ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਮੋਰਚੇ ਨੇ 28.05 ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਐੱਨ.ਡੀ.ਏ. ਨੇ 18.28 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਡੀ.ਐੱਮ.ਕੇ. ਦਾ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਵਾਟਰ ਪੰਪ, 10 ਲੱਖ ਨਵੇਂ ਘਰ ਉਸਾਰਨ, 25 ਲੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਪਟਾਪ, 1500 ਰੁਪਏ ਮਾਸਿਕ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਵਰਅੱਪ 15 ਲੱਖ, ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ 2000, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ 2000, ਅਪਾਹਜ਼ਾਂ ਨੂੰ 2500 ਕੈਸ਼, 1.5 ਲੱਖ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕੀ-ਕੀ ਦੇ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ 25021413 ਵੋਟਰ 126 ਮੈਂਬਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫ਼ਤਵਾ ਦੇਣ ਲਈ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੰਨ 2023 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਸਲਿਮ ਸੀਟਾਂ 29 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 22 ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਨ 2021 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 60, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 29, ਏ.ਆਈ.ਯੂ.ਡੀ.ਐੱਫ. 6, ਏ.ਜੀ.ਪੀ. 9, ਯੂ.ਪੀ.ਪੀ.ਐੱਲ. 6, ਆਜ਼ਾਦ 1 ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ 5 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 9 (37.9%), 3 ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ (37.9%), ਏਜੀਪੀ ਨੇ 1 (6.6%) ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਪੀ.ਐੱਲ. ਨੇ 1 (2.5%) ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਗੌਰਵ ਗੋਗੋਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਪੁੱਡੁਚੇਰੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੁੱਲ 33 ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 30 ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ 3 ਮੈਂਬਰ ਕੋਆਪਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਨੌਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 944211 ਵੋਟਰ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੁੱਡੁਚੇਰੀ ਵਿੱਚ ਏ.ਆਈ.ਐੱਨ.ਆਰ. ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਐੱਨ. ਰੰਗਾਸੁਆਮੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਐੱਨ.ਡੀ.ਏ. ਗੱਠਜੋੜ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ ਆਗੂ ਵੀ ਵੈਥੀਲੰਘਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਭਵਿੱਖੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੀਆਂ।

ਕੀ ਵਿਸਾਖੀ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ?

ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੇਜਾ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਦਿ ਨਿਊਜ਼' ਦੇ (10 ਅਪ੍ਰੈਲ) 2024 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਹਿਮਦ ਨਾਮ ਦੇ ਪਾਠਕ ਦੀ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਚਿੱਠੀ ਛਪੀ ਸੀ: ਵਿਸਾਖੀ ਕਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਰਤੋਗੀ? ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹੀ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ? ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕੀ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਚਿੱਠੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ: ਵਿਸਾਖੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਇਸਾਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ। ਮਜ਼ਹਬੀ ਨਹੀਂ, ਤਹਿਜ਼ੀਬੀ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਵਾਂਗ। ਇਹ ਅਖ਼ਬਾਰ ਕੁਝ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਕਰੋ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ 13-14-15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ। ਵਿਸਾਖੀ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਵੀ ਸਹੀ। ਨਵੇਂ ਫਸਲ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਆਗਾਜ਼ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਖੇਡਾਂ ਵਾਲਾ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਭਾਰਤੀ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੱਛਮੀ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਜਨਮ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸੱਤ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ। ਇਸ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਕਟਾਸਰਾਜ ਤੀਰਥ, ਦਰਬਾਰ ਹਜ਼ਰਤ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਜਾਂ ਠਾਕੁਰਦਵਾਰਾ ਭਗਵਾਨ ਨਰਾਇਣ ਜੀ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਵਿੱਚ ਲੱਗਦੇ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਝ ਵੀ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਜਾਂ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ

ਤਿਉਹਾਰ ਨਹੀਂ, ਨਵ-ਫ਼ਸਲੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਜੋਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਤੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਇਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉੱਦਮ ਵਜੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਉਤਸਵ ਹੈ; ਇਰਾਨ ਦੀ ਪੂਰਬੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਤੱਕ। ਕਿਤੇ 13, ਕਿਤੇ 14 ਤੇ ਕਿਤੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ।

ਇਹ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਿਸਾਖੀ (ਜਾਂ ਵੈਸਾਖੀ) ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਬਸੰਤੀ ਰੰਗਤ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਿਲੀ, ਉਸ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਆਭਾ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਡਿੱਕੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਕੇਸਰੀ ਰੰਗ ਵਿਸਮਾਦ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਰੰਗ ਹੈ; ਇਹ ਰੂਹ ਦੇ ਕਰਤਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਮਿਕ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਰੰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਨਾਲ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚਮਕੀਲਾ, ਵੱਧ ਚਟਕੀਲਾ। ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਵੱਧ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਮਾਨ, ਵੱਧ ਮੁਖਰਿਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ। ਇਸੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਰੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰੰਗਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। 'ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਮੁੱਕ ਗਈ ਰਾਖੀ' ਵਾਲਾ ਦਿਨ, ਨਵੇਂ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦਾ ਅਕਸ ਗ੍ਰਹਿਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਛਬ ਘਟਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਹੁਣ ਅਸੁਭਾਵਿਕ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 30 ਮਾਰਚ 1699 ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ, ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਉਤਸਵ ਦੀ ਥਾਂ ਧਰਮ-ਉਤਸਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਉਂਦੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ

ਪੁਸ਼ਟੀ 'ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼' ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਸ਼ ਮੁਤਾਬਿਕ ਗੁਰ-ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਨ ਦੇਸ਼-ਦੇਸ਼ਾਂਤਰਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤਿ ਦਾ ਏਕਤ੍ਵ ਹੋਣਾ ਅਰਥਾਤ ਵੈਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੱਲਾ ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਈ ਪਾਰੇ ਪਰਮਹੰਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਆਗਯਾ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਇਹ ਜਨਮ ਦਿਨ ਭੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਹਾਨ ਦਿਨ ਹੈ। (ਪੰਨਾ 1110)। ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਇਹ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਹਰੇ-ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਆਰੰਭੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਨੁਸ਼ਠਾਨ ਦਾ ਹੀ ਆਸਰਾ ਸੀ ਕਿ ਕਲਗੀਧਰ ਨੇ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ 'ਨਵਾਂ ਵੇਸ, ਨਵਾਂ ਭੇਸ' ਬਖਸ਼ਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਲਗੀਧਰ ਨੇ ਨਵ-ਸਥਾਪਿਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕੌਮ ਦੇ ਗੁਣ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ:

ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ,
ਏਕ ਬਿਨਾ ਮਨ ਨੈਕ ਨਾ ਆਨੈ ॥
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਜੈ,
ਬ੍ਰਤ, ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਟ ਭੂਲ ਨਾ ਮਾਨੈ ॥
ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਇਆ ਤਪ ਸੰਜਮ,
ਏਕ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਏਕ ਪਛਾਨੈ ॥
ਪੂਰਨ ਜੋਤ ਜਗੈ ਘਟ ਮੈ,

ਤਬ ਖ਼ਾਲਸ ਤਾਹਿ ਨਾਖਾਲਸ ਜਾਨੈ ॥ (33 ਸਵੱਯੇ)।
ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਇਹ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ 1703 ਤੱਕ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ 22 ਧਾਰ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲ ਜੰਗਾਂ-ਯੁੱਧਾਂ ਨੇ ਕਲਗੀਧਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਰੀਦਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਰ੍ਹੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ। ਵਿਸਾਖੀ ਉਤਸਵ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 1706 ਵਿੱਚ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ (ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ) ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਜਿੱਥੇ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਿਆਂ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਸੰਗਤ ਜੁੜੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਵਾ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਗੁਰੂਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕੀਤਾ। 1708 ਮਗਰੋਂ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ-ਓ-ਤਸੱਦਦ ਦਾ ਦੌਰ ਵਧ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਖੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਿਆ ਪਰ ਤਸੱਦਦ ਦਾ ਦੌਰ ਮੱਠਾ ਪੈਂਦਿਆਂ ਹੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਹੰਤ, ਗਿਆਨੀ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਵਿਸਾਖੀ ਪੁਰਬ ਐਸਾ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਜਲੌਲ ਹੁਣ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੀ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ ਹੁੰਮ-ਹੁਮਾ ਕੇ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਾ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਇਸੇ ਹੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਜਲਵਾ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਗਲਾ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਸੂਬਿਆਂ-ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਅਸਾਮ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਬਿਹਾਰ, ਝਾਰਖੰਡ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹੀਂ ਥਾਈਂ ਫ਼ਸਲੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ 'ਪੋਇਲਾ ਬੈਸਾਖੀ' 'ਸ਼ੁਭ ਨੌਬੋਬਰਸ' (ਸ਼ੁਭ ਨਵ-ਵਰਸ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਮੂਮਨ ਵਿਸਾਖੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ, 14 ਜਾਂ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਗੰਗਾ, ਗੁਗਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਤੇ ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਮਗਰੋਂ ਦਿਵਾਲੀ ਵਰਗੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਜਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਆਰੰਭ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਲਾਲੂਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ ਅਕਬਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਕਬਰ ਦੇ ਰਾਜ ਕਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ, ਹਿਜਰੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਅੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾ ਤਾਂ ਪੈਸਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਪਜ। ਸਭ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਖ਼ਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਤੱਤਕਾਲੀ ਸੂਬੇਦਾਰ, ਨਵਾਬ ਮੁਰਸ਼ਦ ਕੁਲੀ ਖਾਨ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਮਾਲੀਆ, ਬੰਗਾਲੀ ਨਵ-ਰੋਜ਼ ਸਮੇਂ

ਉਗਰਾਹੁਣ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਦਕਾ ਮਿਲੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਬੰਗਾਲੀ ਵਸੋਂ ਨੇ ਉਤਸਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਉਣਾ ਵਾਜਿਬ ਸਮਝਿਆ। ਇਹ ਦਿਨ ਬੰਗਾਲੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਅਤਿਅੰਤ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਬੰਗਾਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਮਲਿਆਲੀ ਵੀ ਨਵ-ਵਰ੍ਹਾ ਵੈਸਾਖੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੇਰਲ ਤੇ ਉੱਤਰੀ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਵਿਸ਼ੂ ਹੈ। ਦਿਵਾਲੀਨੁਮਾ ਤਿਉਹਾਰ। ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫ਼ਸਲੀ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਤੇ ਉੱਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਪ੍ਰਭਾਤ ਉਤਸਵ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਦਿਨ। ਅਸਾਮ ਤੇ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੀਜਨ, ਤਿੰਨ ਬੀਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਾਲਾ ਬੀਹੁ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਹਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬੋਹਾਂਗ (ਭਰਪੂਰ) ਜਾਂ ਰੋਗਲੀ (ਰੰਗਲੀ) ਬੀਹੁ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਤੁਰੀ ਸੀ, ਖ਼ਤਮ ਵੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਸਾਂਝੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਝਨਾਮ, ਜਿਹਲਮ, ਰਾਵੀ ਤੇ ਸਤਲੁਜ (ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਮ ਹਾਕਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵੀ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ, ਐਮਨਾਬਾਦ, ਫ਼ੈਸਲਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ, ਨਿਫ਼ਟ ਦੇ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਵੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਲੇ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪੈਰਵੀਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਹੋਰ ਪੱਖ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 27 'ਤੇ)

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਮੁਫ਼ਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੱਲ, ਪੰਜਾਬ ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਵਚਨ ਗਾਇਬ

ਡਾ. ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਠਾਣੀ

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ 2027 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਿਗਲ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੀ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਹ ਰੈਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੀ ਵਜਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 2024 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 19 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ 19 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਉੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਵਾਰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਏਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ 2 ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਨਸ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿਆਂਗੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਵੀ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਸਾਧਦਿਆਂ ਕਈ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ। ਇਸ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇ ਅਰਥ

ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਘਮਾਸਾਣ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਭਾਜਪਾ ਤੇ 'ਆਪ' ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ! ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਗੱਠਜੋੜ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਜਪਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਜ਼੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਅਕਸ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਰਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬਾਕੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਇਕੱਠ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਆਗੂ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀਆਂ

ਪ੍ਰਤੀ ਜੋ ਗ਼ਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਰ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬਣਦੀਆਂ, ਉਹ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਸੱਤਾ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਲੀਡਰ ਹੁਣ ਵੱਖਰਾ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਬਣਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਈ.ਟੀ. ਵਿੰਗ ਦੀ ਢਿੱਲੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਤੇ ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਲੀਡਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਈ.ਟੀ. ਵਿੰਗ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਰੂਪ 'ਚ ਦਰਸਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਖੁਦ ਬਹੁਤਾ ਪੜ੍ਹਦੇ-ਸੁਣਦੇ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਚੰਗੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਟੀਮ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੁਨਿਆਦ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਮੌਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਇਹ

ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਬੁਲਾਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਕਸ ਬਣਿਆ ਕਿ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ 'ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ ਰੈਲੀਆਂ' 'ਚ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਤੰਜ਼ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕ ਮੁੱਦੇ ਅਣਡਿੱਠ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਦ ਦੀ ਸੋਚ ਬਦਲ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਅੱਜ ਹਰ ਵੱਡਾ ਲੀਡਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਕਾਟੋ-ਕਲੇਸ਼ ਇੰਨਾ ਵਧ ਗਿਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਬਰਨਾਲਾ ਰੈਲੀ ਮੌਕੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸੀਹਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ 1-2 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਜਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਮੰਨ ਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਦਰਅਸਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਦਿੱਸਣ ਨਾਲ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਈ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ 'ਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਪੁੱਛ-ਦੱਸ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਦਲਬਦਲੂ ਨੇਤਾ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੀ ਸਵਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਕਸਰ ਕਾਂਗਰਸ

ਰਾਈਕਮਾਂਡ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ 'ਚ ਦੇਰੀ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2022 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਦਲਣ 'ਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਖਾਲੀ ਪੀਪਾ 2017 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਫੜਿਆ ਸੀ, 2022 ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀ ਉਹੀ ਪੀਪਾ ਖਾਲੀ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਆਪ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ: ਆਪ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅੱਜ ਮੁਫ਼ਤ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸੱਤਾ ਭੋਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਝ ਵੀ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਮੁਫ਼ਤ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਛੋਟਾਂ ਦੀ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕ ਮੁਫ਼ਤ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੈ-ਜੈ ਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਦਲ ਚੁੱਕੀ ਸੋਚ ਦੀ ਇਕ ਮੁੱਖ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਦੇਖਾ-ਦੇਖੀ ਹੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਵਜ੍ਹਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 27 'ਤੇ)

ਤਿਉਹਾਰਾਂ 'ਚ ਹੁਣ - ਹਮਲਾਵਰਤਾ, ਅਸਲੀਲਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਕਿਉਂ ?

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ
ਅਪੁਰਵਾਨੰਦ

ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਿੰਦੂ ਤਿਉਹਾਰ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਡਾਪਨ, ਅਸਲੀਲਤਾ, ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਅਜੇ ਹੁਣੇ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਥਾਂ-ਥਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਨੌਮੀ ਅਤੇ ਹਨੂਮਾਨ ਜਯੰਤੀ ਦੇ ਜਲੂਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਿੰਦੂ ਮਸਜਿਦਾਂ, ਮਦਰੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਨੱਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਧਾਰਮਿਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੱਚ ਕੇ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਗਵਾਤ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾਵਰ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜਲੂਸਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਆਮ ਹਨ।

ਅਕਸਰ ਪੁਲਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਹਿੰਸਕ ਹਿੰਦੂ ਭੀੜ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮਸਜਿਦ, ਮਦਰੱਸੇ ਜਾਂ ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ, ਝਾਰਖੰਡ, ਬਿਹਾਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ

ਖ਼ਬਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੰਸਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਰਸ਼ਿਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਿਆਂ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਇਸ ਲਈ ਹੋਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਫਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਜਾਂ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਰਗਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਮੁਸਲਮਾਨ-ਵਿਰੋਧੀ ਉਤੇਜਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਅਸਲੀ ਉਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਮਨ ਹੈ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਹੀਂ।

ਜੇ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਣ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਸਹੀ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਰਕ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਭੜਕਾ ਹੈ, ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਦਿਓ। ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਭੜਕ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਬਹੁਤ ਗਾਲੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ? ਜਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਤੋੜ-ਫੋੜ? ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੜ ਕੇ ਕੋਈ ਭਗਵਾਤ ਲਗਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ਖਮ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਉਹ ਭਗਵਾਤ ਝੰਡੇ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣ ਦਿੰਦੇ? ਮੁਸਲਮਾਨ ਇੰਨੇ 'ਫੂਈ-ਮੁਈ' ਕਿਉਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਕਿਉਂ ਹਨ ਕਿ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ?

ਹੁਣ ਇਹ ਇੰਨਾ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਕੋਈ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਇਸ ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਰਕ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਭੜਕਾ ਹੈ, ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਦਿਓ। ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਭੜਕ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਬਹੁਤ ਗਾਲੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ? ਜਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਤੋੜ-ਫੋੜ? ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਲਿਖਣ-ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਅੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਹੀ ਗੱਲ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਲਿਖਣ! ਪਰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰਾ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਅਤੇ ਸੋਚੀਏ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ, ਅਤੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਭ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ? ਅਤੇ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਕਰਾਂਗੇ, ਪਰ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੂਹੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਨ ਬੰਦ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ? ਕੀ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ?

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਕੱਪੜੇ ਹੀ ਨਵੇਂ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਦੇ, ਇਹ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਸ ਦਿਨ ਉਹ ਭਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ। ਧਾਰਮਿਕ ਮੌਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਭਾਵ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮਾਨੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਧੂੜ-

ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਜਲੂਸਾਂ ਵਿੱਚ ਭੜਕਾਊ ਨਾਅਰੇ, ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਅਸਲੀਲ ਗੀਤ ਹੁਣ ਆਸਥਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਛਾਣ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਅਪੁਰਵਾਨੰਦ ਦਾ ਇਹ ਲੇਖ ਸਮਾਜਿਕ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਢਿੱਲ 'ਤੇ ਕਈ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। - ਸੰਪਾਦਕ

ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਲਿਬੜੀ ਹੋਈ ਰੂਹ ਧੋਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਹੁਣ ਦੁਰਗਾ ਪੂਜਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਮ ਨੌਮੀ ਜਾਂ ਹਨੂਮਾਨ ਜਯੰਤੀ, ਹਿੰਦੂ ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਗੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਲੇਪ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਲੁਟੇਰੇ ਅਤੇ ਕਾਤਲ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹਿੰਦੂ ਪਰਵ-ਤਿਉਹਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੜਕਾਊ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਹਥਿਆਰ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜਲੂਸ ਕੱਢਣ। ਮਸਜਿਦਾਂ, ਮਦਰੱਸਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਜਾਣ, ਤੋੜ-ਫੋੜ ਕਰਨ। ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਉਹ ਬੁਰਾ ਮਨਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਆਪਣੇ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਈਦ, ਬਕਰੀਦ, ਵੱਡਾ ਦਿਨ (ਕ੍ਰਿਸਮਸ), ਗੁੱਡ ਫਰਾਈਡੇ, ਮੁਹਰੰਮ; ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਜਲੂਸ ਨਿਕਲਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਜਿਵੇਂ ਹਿੰਦੂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਅੱਗੇ ਨੱਚਣਾ-ਗਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਕੋਈ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅੱਲ੍ਹਾ ਜਾਂ ਗੋਂਡ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਵਿੱਚ ਜੈ-ਜੈਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਫ਼ਿਰਕੂ ਹਿੰਦੂ

ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 'ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਗਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੁਸਲਮਾਨ, ਸਿੱਖ, ਇਸਾਈ, ਬੋਧ, ਸਭ ਆਪਣੇ ਤਿਉਹਾਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਸੇ-ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੂ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ, ਸੰਤ ਜਾਂ ਸਾਧੂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਗੋਂ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਤ-ਸਾਧੂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਭੜਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਖੁਦ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਲਿਖ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਪਈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਲੂਸ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਉਛਲ-ਉਛਲ ਕੇ ਨੱਚਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡੀਜੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭੜਕਾਊ ਗਾਣਾ ਵੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਾਣਾ ਕੀ ਹੈ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਭੱਦੀਆਂ-ਭੱਦੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕੁੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਆਦ ਲੈ-ਲੈ ਕੇ ਗਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨੱਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 27 'ਤੇ)

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉੱਚਿਤ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ.) ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਤੇ ਝੋਨਾ ਮੁੱਖ ਫ਼ਸਲਾਂ ਸਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ 'ਚ ਨੁਮਾਇਆ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਕੇਂਦਰੀ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ 'ਚ ਦੋਵੇਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ੀਰਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਗਦਾਨ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ ਕਣਕ ਉਤਪਾਦਨ 'ਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਏ ਹਨ। ਸਬਜ਼ ਇਨਕਲਾਬ ਵਜੋਂ ਉਤਪਾਦਨ 'ਚ ਇੰਨਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਨਾਜ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੇ ਵੀ ਕਾਬਿਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ 'ਚ ਚੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮੋਹਰੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਹ 150 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਤੱਕ ਚੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ 60 ਲੱਖ ਟਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬਾਸਮਤੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਆ

ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਫ਼ਸਲੀ ਭਿੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੇਠ ਰਕਬਾ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਹੋਵੇ। ਫ਼ਸਲੀ ਭਿੰਨਤਾ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਖੇਤੀ ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਤੇ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਖੇਤੀ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕਣਕ ਝੋਨੇ ਵਾਂਗ ਕਿਸਾਨ ਫ਼ਸਲ ਵੱਢਣ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਰੀਦ 'ਤੇ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੰਡੀ 'ਚ ਵੇਚ ਆਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਗਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਹੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸੁਯੋਗ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਰਨ

ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਧ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਵਧੇਰੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਵਾਲੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਕੇ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਸੂਝ ਬੂਝ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਗੇ, ਕਿ ਕਿਸ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਕਿਹੜੇ ਸਹਾਇਕ ਧੰਦੇ ਅਪਣਾਉਣੇ ਹਨ, ਵੱਖੋਂ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਹੇਠ ਕਿੰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਰਕਬਾ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਕਿਹੜੇ ਖੇਤ 'ਚ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਬੀਜਣੀ ਹੈ? ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਹੜੇ ਬੀਜ, ਖਾਦਾਂ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਸੰਦ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕਣਕ ਝੋਨੇ ਦਾ ਫ਼ਸਲੀ ਚੱਕਰ ਘਟਾ ਕੇ

ਜੋ ਫ਼ਸਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰਨ ਤੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਰੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ 110 ਕਿੱਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਯੂਰੀਆ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰ ਕੇ 180 200 ਕਿੱਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਤੱਕ ਯੂਰੀਆ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੀ.ਏ.ਪੀ. ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖ਼ਰਚਾ ਵਧਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਘਟਦੀ ਹੈ। ਮਾਹਿਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਫ਼ਸਲ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਤੇ ਸਪਰੇਅ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ, ਨਦੀਨਨਾਸ਼ਕ ਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ 'ਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾ. ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਬੜੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਧੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵੀ ਵਧੇਗੀ।

ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਧਣ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਵਧੇਰੇ ਕਰਜ਼ਈ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਸਤਨ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਘਰਾਣੇ ਸਿਰ 2.03 ਲੱਖ ਕਰਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ

ਭਾਰਤ 'ਚ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਹੜੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿੱਥੋਂ ਘੱਟ ਸੁਧ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖੱਸਲ ਖ਼ੁਆਰੀ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਸਹੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਮੇਲੇ ਵੀ ਬੀਜ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨੁਮਾਇਸ਼ਾਂ ਲਾ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਸਗੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੱਕ ਖੋਜ ਤੇ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੇਧ ਦੇਣ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣ। ਆਮ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਚ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਰੁਚੀ ਬੜੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫ਼ਸਲੀ ਭਿੰਨਤਾ ਪੱਖੋਂ ਮਾਹਿਰਾਂ ਤੇ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਹੇਵੰਦ ਕਿਸਮਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਝੋਨੇ ਜਿੰਨਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਦੇਣ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਵਰਤਮਾਨ ਫ਼ਸਲੀ ਚੱਕਰ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਕਣਕ 'ਤੇ ਘੱਟ ਪਰ ਝੋਨੇ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਣਕ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਝੋਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਇਰਾਨ ਜੰਗ ਦਾ ਸੇਕ

ਨਿਰਮਲ ਸੰਧੂ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜਾਂ ਰੋਹਤਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ ਜਾਂ ਬਿਹਾਰ ਜਾਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੇ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਟਕਰਾਅ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ ਕਿ ਖਰਚੇ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਤਲਖ਼ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਇਰਾਨ ਉੱਤੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟਣਾ ਬੰਦ ਵੀ ਕਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਵੀ ਸੂਬਾਈ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵਿਗੜਨ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੇਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਰਦਾਪੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਖਾਦ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਮੰਡਰਾਉਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਭਰੋਸੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸੰਕਟ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਲਈ ਮੱਚੀ ਆਪੋ-ਧਾਪੀ ਜਾਂ ਪੈਟਰੋਲ ਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਲਈ ਲੱਗੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਘਟਣ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਘਟਣ ਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਨੇਤਾ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਤੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਵਧ ਰਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂਖੋਰੀ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾਖੋਰੀ 'ਤੇ ਕੁੰਡਾ ਰੱਖਣ, ਸਪਲਾਈ ਲੜੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸਕਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਸਨਅਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਘੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਦੋਸਤਾਂ ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸਕਰ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ-ਯੁਕਤ ਯੂਰੀਆ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਤੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਯੂਰੀਆ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 30 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਘਟਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਖਾਦ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਮੁਲਕ ਹੈ। ਸਪਲਾਈ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ: ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਘਟਣਾ।

ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ 'ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ' ਕਹਾਉਂਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਮੋੜਨਾ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਸਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਘਰੇਲੂ ਗੈਸ (ਐੱਲ. ਪੀ. ਜੀ.) ਸਿਲੰਡਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਤਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਨਾ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੀ ਤਾਂ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਦੇਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਣਕਾਂ ਦੀ ਵਾਢੀ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਲੁਆਈ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਾਦ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਨਾਜ ਦੀ ਉਪਜ ਘਟੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਰਾਕੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੁਰਾਕੀ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਬਸਿਡੀ ਦੀ ਰਕਮ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਘਟਣ ਨਾਲ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ। ਮੱਧਵਰਗ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਥਿਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਘਟ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਅਤੇ ਠੋਕਾ ਆਧਾਰਿਤ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਲੱਭਣੇ ਔਖੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ 'ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ' ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਦਲਾਅ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘਟ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਸ਼ੇਅਰ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਡਿੱਗਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਰਾਮਦੀ ਵਸਤਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੇ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜੀਵਨ ਮਿਆਰਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚਿੰਤਾ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ

ਤੇ ਸੁਖਾਵੇਂ ਮਾਹੌਲ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਲਮੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਣੀ ਇਹ ਡਰਾਉਣੀ ਸਥਿਤੀ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਲਈ ਸ਼ੁਭ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਲਾਗਤਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵੇਂ ਸੂਬਿਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰਅੰਦਾਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਮਦਦ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਔਖੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚੋਂ ਉੱਭਰ ਆਵੇ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਆਪ ਹੀ ਗੁੰਦਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਚੋਣਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲੀਆ ਬਜਟ ਤੋਂ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ 6.1 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕੌਮੀ ਔਸਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਰਥਚਾਰਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਖੜਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਵੀ ਨਿਘਰਨ ਕਾਰਨ ਦਬਾਅ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚਲਾ ਟਕਰਾਅ ਹੋਰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ 'ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਸੰਮੇਲਨ' ਦੌਰਾਨ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ 55,000 ਕਰੋੜ

ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 60 ਲੱਖ ਟਨ ਸਾਮਾਨ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਅਟਕਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਬੀਮੇ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ਰਾਨੀ ਭਾੜੇ 'ਚ ਵੱਡਾ ਉਛਾਲ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਬਰਾਮਦਾਂ ਦੇ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਘਟਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬਰਾਮਦਕਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਤੰਗਹਾਲੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਬਰਾਮਦਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਟਾਂਦਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਬਦਲੇ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ।

ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੰਭਕਰਨੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਜਗਾ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਸਿਰ 'ਤੇ ਮੰਡਰਾਉਂਦੇਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਵਾਂਗ ਸਿਆਸਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਦੀ ਪਰਖ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੜ੍ਹ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੁਝ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਹਾਲੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੀ 1,600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਹਤ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਅਜੇ ਵੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਕਟ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਔਖੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਰਲੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹੀ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਹਿਮਤ ਉਠਾਈ

ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਰੁਤਬਾ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਭਾਜਪਾ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਏ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਭੜਕਦਿਆਂ ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹਨ; ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਸਭ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਹ ਗੱਲ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਪੱਕਾ ਆਗੂ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਵੇ। ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਹਾਈਕਮਾਨ ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਆਗੂਆਂ ਹਰਦੀਪ ਪੁਰੀ, ਰਵੀਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਐੱਚ.ਐੱਸ. ਫੁਲਕਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਵੀ ਤਵੱਜੋ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਬਣਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤਾਂ ਕਰਨ।

ਕੀ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਸੁਧਾਰ ?

ਡਾ. ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਖੁਰਾਣਾ

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਆਪੂ ਬਣੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਠੋਕੇਦਾਰ ਦੇ ਝੱਲ ਖਿਲਾਰੇ ਜਾਂ ਖੁਰਾਫ਼ਾਤੀ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਅਜੀਬ ਨਮੂਨੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਹੀ ਸਮਝੋ ਹੋ। ਜੀ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਇਰਾਨ ਬਨਾਮ ਅਮਰੀਕਾ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਜੰਗ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਜੰਗ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ, ਤੋਲਣ, ਦੇਖਣ, ਪਰਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖੁਰਾਫ਼ਾਤੀ ਦਿਮਾਗ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਈਆਂ ਹੋਵਣ। ਹਿਟਲਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਸੋਲੀਨੀ, ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦਾ ਕਿਮ-ਜੋਂਗ-ਉਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ

ਹੋਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਨਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਪਸ਼ਟ, ਨਾ ਮਕਸਦ, ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਨਾ ਹੀ ਦਸ਼ਾ, ਨਾ ਦਿਸ਼ਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕਹਾਵਤ 'ਧੂੜ 'ਚ ਟੱਟੂ ਭਜਾਉਣਾ' ਸੱਚ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਬਾਂਦਰ ਟਪੂਸੀਆਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਰਿਸ਼ੀਆਂ-ਮੁਨੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਹੀਂ, ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਨਮੋਸ਼ੀ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਨਿਸਬਤ ਇਸ ਦੇ, ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਬੋਲੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ

ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਲਝ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅੱਜ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੀ। ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤਾਲਮੇਲ, ਸੰਤੁਲਨ, ਇਕਾਗਰਤਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਸੱਚਾਈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਣ ਵਰਗਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਇੱਕ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਜਾਂ ਕੌਮ ਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਨੇਸਤੋ-ਨਾਸ਼ਤ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਦਮ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੰਗ ਦੇ ਚਾਲੀ ਦਿਨ ਬੀਤਣ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਗੁਣਗੁਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਭ ਕੁਝ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਹ

ਕਹੇਗਾ ਦਿਨ ਤਾਂ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇਗਾ, ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਵ ਦੂਤ, ਕਦੇ ਉਹ ਕਹੇਗਾ ਰਾਤ ਤਾਂ ਰਾਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਵਿਕਰਾਲ ਰੂਪ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅੰਦਰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।

ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਚਰਮ-ਸੀਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਵਤਾ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁਰ ਅੰਦਰੋਂ ਬੇਹੱਦ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਵ ਅੱਜ ਕਿੱਥੇ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ, ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਭ-ਲੱਭ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਅੱਜ ਕੁੱਲ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਦੇ ਮਹਾਜਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਦਰ ਉਲਝਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਨਕਲੀ ਬੁੱਧੀਮਤਾ ਯਾਨੀ ਏ.ਆਈ. ਦੇ ਇਸ ਯੁੱਗ ਅੰਦਰ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਭੰਬਰਵਾਦ ਮੁੜ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਦੇ

ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਵ ਦੂਤ, ਕਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੂਤ ਤੇ ਕਦੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਣ ਵਾਲਾ ਮਹਾਨ ਨੇਤਾ ਦਰਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਕੇ ਇਰਾਨ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸੱਤਾ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਕੇ ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਨਾ ਕੇਵਲ ਢਾਲ ਲਵੇ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਵ ਹੈ? ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ, ਟਪੂਸੀਆਂ ਜਾਂ ਹੰਕਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਢਾਲ ਸਕਣਾ ਅਤਿਅੰਤ ਕਠਿਨ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 27 'ਤੇ)

ਵੈਸਾਖ ਨਾ ਜਾਣੀਂ ਚੰਨਾ...

ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾਈ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਵੈਸਾਖ

ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਧੁਰਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਸੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੰਮ ਪੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹਰ ਹਾੜੀ-ਸਾਉਣੀ ਦੇ ਸੀਜਨ ਦੌਰਾਨ ਫਸਲ ਵੇਚ ਕੇ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੂਰੇ ਸੀਜਨ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਆੜਤੀਆਂ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਕੰਮ ਪੰਦਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੇ ਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਪੱਕ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸੀਜਨ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਜਿਥੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਆਮਦਨ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਖੇਡੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਇਸ ਆਮਦਨੀ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪੋਸ਼ਾਕਾਂ, ਸੌਦਾ ਪੱਤਾ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਾਨ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਆਮਦਨੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੈਸਾਖ ਨੂੰ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਆਮਦਨੀ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਸਾਖ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵੈਸਾਖ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖ ਅਤੇ ਬਸਾਖ ਵੀ ਕਹਿ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਲਵਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਆਮ ਬੋਲ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਬਸਾਖ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚੰਦਰਵਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪੁੰਨਿਆ ਨੂੰ ਚੰਦ ਵਿਸਾਖਾ ਨਛੱਤਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਵੈਸਾਖਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਾਖਾ ਸ਼ਬਦ ਦੋ ਅਖਰਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਵਿ+ਸ਼ਾਖਾ। ਵਿਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਸਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਕਈ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਾਖਾ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵੈਸਾਖ, ਵਿਸਾਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਪੈਲਾਂ ਪਾ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਅੰਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆ ਬੂਰ ਅਤੇ ਪੱਕੀਆਂ ਅੰਬੀਆਂ ਤੇ ਅੰਬਾਂ ਕਾਰਨ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਖਹਿ ਖਹਿ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹਵਾ ਵੀ ਖੁਸ਼ਬੋਆਂ ਵੰਡਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਖਹਿ ਕੇ

ਲੰਘੀ ਠੰਡੀ ਵਾਅ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ-ਦਰਾਂ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹਿਕਾਂ ਖਿਲਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਾਸਾ ਹੀ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਜਿਥੇ ਕਣਕ ਕੱਟਣ ਵੇਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਭੀੜਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਉਥੇ ਹੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਜਨੌਰ ਵੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕਣਕ ਦੇ ਦਾਣੇ ਚੁਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਖਾਣਾ ਹੈ। ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਜਿਥੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਥੇ ਹੀ ਨਵੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਉੱਪਰ ਲੱਗੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਤੇ ਕੂਲੇ ਕੂਲੇ ਪੱਤੇ ਵੀ ਹਰ ਇੱਕ ਦਾ

ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨਾ ਦੇਸੀ ਸਾਲ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨਾ ਪੂਰੇ 31 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇ ਤੋਂ ਸੁਨਿਹਰੀ ਰੰਗ ਵਟਾ ਕੇ ਕਣਕਾਂ ਲਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕੁਦਰਤ ਨੱਚਦੀ ਅਤੇ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹਰ ਪਾਸੇ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਸੋਨੇ ਰੰਗੀਆਂ ਕਣਕਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 'ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਲ ਮੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਕੱਟੀ ਗਈ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੋਣਕਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਸਲ ਵੇਚ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਘਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੂਰੇ ਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮਾਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੋਝੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਿੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਫਸਲ ਵੇਚ ਕੇ ਪੈਸੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆੜਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਰਖਾਣਾਂ, ਰਾਜ ਮਿਸਤਰੀਆਂ, ਲੋਹਾਰਾਂ, ਕਰਿਆਣੇ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ

ਕਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਾਲ ਭਰ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਨਿਬੇੜਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰਨਾਂ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਭਰ ਦੀ ਕਮਾਈ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਕਮਾਈ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰ ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਬਰਸਾਤ ਵੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਰਸਾਤ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਕਣਕ ਦੀ ਪੱਕੀ ਫਸਲ, ਸਰੋਂ ਤੇ ਹੋਰ ਫਸਲਾਂ ਹੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਿਛਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ, ਚਾਅ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸੱਧਰਾਂ ਵੀ ਵਿਛ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

